

SLOVENSKI NAROD.

uhaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za ostanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Nekoliko kritike.

I.

Ne dá se tajiti, da je „Slovenčeva“ stranka za letos vzela v zakup skoraj vso politično turistiko. Nobena dolina ni bila pregloboka, da bi se ne bili vanjo spustili njeni sedanjí in bodoči poslanci, delat znamenja, po katerih naj bi jih ljudstvo spoznalo pri deželnozborskih volitvah prihodnjega leta. Vse, kar se je v raznih enketah dobrega ali na pol dobrega za srečno življenje nakuhalo, to so pospravili in to potem mej mnogoštevilno množico razdelili, da je imel vsak dosti, pa da je še ostalo nekaj jersbasov socijalne hrane. Če smemo verjeti „Slovenčevim“ poročilom o teh shodih, potem ne vemo, kdo je bil bolj zadovoljen, ali so to bili govorniki, mari pa poslušalci! Znabiti sedaj kdo misli, da je naša stranka vse te reči pisano gledala ali da jej je celo od zavisti obledel obraz. Mi pa menimo, da za to ni bilo nikakega povoda! Ravno narobe se nam je adele in za to imamo svoje razloge. Če nekoliko pregledamo dolgo vrsto tu in tam jako dolgih govorov, tedaj zapazimo neko premembo, zaradi katere ne moremo biti nejevoljni. Zdi se, da se na zadnje shode ni jemala več tista mašina, ki najprvo slovenske „brezverce“ in „liberalce“ iz nič vstvarja, da jih potem na javnem odru žaga in na drobne kosce trga. Govorilo se je pač mnogo tudi sedaj proti liberalizmu, a čutiti je bilo, da se ima v mislih le nemško-židovski liberalizem, s katerim po vsej pravici vse obračunja, kar zdravo in pošteno misli. Nasprotni kolovodje so torej pri teh prilikah — seveda, če so res tako govorili, kakor je bilo poslej tiskano! — opustili odurne napade na našo stranko in spremenili svojo taktiko proti nam vsaj v tem, da niso nas naravnost natolcevali in razpivali kot verskih odpadnikov ali kaj podobnega. Ne vemo, kako spoznanje jih je bilo od tega privedlo, — ali so spoznali, da širše ljudstvo vendar utegne priti na sled takemu klevetanju in potem vsemu obrniti hrbet, ali pa je znabiti vendar premagal v njih boljši čut, ki veléva resnicoljubje in poštenje tudi v borbi z nasprotnikom. Bodi to tako ali tako — na zvonaj je bila stvar taka, da zadnji katoliško poli-

tični shodi niso fanatizirali občinstva proti nam in so se v tem oziru prav ugodno razlikovali od prvega katoliškega shoda, na katerem se je fanatikom dovolila prosta beseda za vse mogoče prenapetosti in neresničnosti naravnost zoper našo stranko. Ker nismo bili izzvani, tedaj nas ti shodi tudi motili niso. Da je stranka hotela z njimi delati reklamo zá-se in za svoje može razne vrednosti, to jej v svoji pravi liberalnosti lahko odpustimo. Pokazalo se bode, s kolikim uspehom je to poskušala, in uvidela bode sama prej ali slej, ali je bilo pravo, da je na teh shodih vzela v svojo firmo „može“, katerih naša stranka mora pogrešati, dokler v značajnosti išče svoje kreposti! Tudi zaradi tega si nam torej ni bilo treba beliti glave. Vsebina govorov bila je verska, socijalna, gospodarska, politična in prav malo narodna. Da se je ljudstvo vsemalo za versko življenje, nam je bilo čisto prav. Kolikor se je socijalno-reformatorske tekočine pretakalo, ni bilo čisto vino, sama voda pa tudi ne! Za začetek je celo bolje, da diletantje seznanjajo ljudstvo z novimi idejami, njim teče beseda gladkeje, oni govoré „mit wenig Witz und viel Behagen“, česar ne umejo takó strokovnjaki, ki zato tudi na javno mnenje toliko vpliva nimajo. Gospodarska beda se je na teh shodih živo alikala, seveda je ljudstvo takoj lahko spoznalo, da sama beseda ni odrešilna. Tudi strogo-političnih vprašanj, kakor na primer volilne reforme, so se dotikali govorniki. Čudno je bilo pri poglavitnih govornikih le to, da niso znali, kako bi bili dovolj temeljiti in ognjeviti pri socijalnih, gospodarskih in političnih vprašanjih, da so pa oni tisti neposredni ali posredni podporniki koalicijske, katere prezira in zavira rešitev prav istih vprašanj. Pri vsem tem pa teh shodov ne moremo obsojati, oni so tako ali tako obudili kolikor toliko zanimanja za javno življenje v krogih našega preprostega naroda. Jeden ali drugi, ki je čul te glasove, bode jih tudi premišljeval in želja ga po prime, čuti tudi druge glasove, in dospeti do prave sodbe, katere se naši stranki ni treba bati. Zakaj bi torej ozkosrčno mislili o akciji nam nasprotnih stranke? Rekli smo, da je vsebina shodov bila malo narodna. Dà, jako malo! Dočim se je proti verski

mlačnosti govorilo povsod ne samo s pravičnim, temveč s svetim ognjem, omenjala se je narodna popustljivost le redkoma, a še to mimogredé. Zoper sovražnike našega narodnega razvoja, naše politične osamosvojitve nobene navdušvalne besede, četudi je bilo, kakor sami pravijo, ljudstva zbranega na tisočine! Še najbolj toplo je bilo, kar se je govorilo blizu hrvatske meje, ko je g. župnik Švajgar rekel: „Pravi slovenski rodoljub rad v misel vzame slovensko narodnost, rad o njej govori, veseli ga, če se o narodnosti govori. Zamerita mu to le kak mlačen narodnjak pa naroden nasprotnik.“ To je lepa istina. Istina pa je tudi, da pravi slovenski shod smatra narodnost ravno tako za poglavitno, kakor drugo, kar obširno in z vsemu obdeluje. Da se tega niso držali shodi, o katerih tu govorimo, bodi Bogu potoženo, a mi nočemo zameriti tega nasprotni stranki, ker moramo pomisliti, da stojé jej na čelu še manj kot mlačni narodnjaki, tudi taki, ki se javno vežejo z narodnimi nasprotniki. Prava, odločna obramba narodnosti je torej prepuščena naši stranki, in da so to pokazali mnogobrojni shodi nasprotnih stranke, s tem smemo biti v sedanjih razmerah tudi zadovoljni!

Ne prihaja nam torej na misel, obujati v naših krogih neprijazno sodbo o nasprotnih shodih, tudi ne, polemizovati zastraun različnih mnenj, katere vendar imamo nasproti temu ali onemu izmed obilice govornikov v posameznostih. Nastopiti pa hočemo v prihodnjih člankih proti dvem ali trem govornikom, ker so zvajali občinstvo v narodno-politične nazore, katere smatramo za tolikanj krive, da bi se pregrešili zoper svojo narodno dolžnost, če bi molčali.

Avstrijska delegacija.

Včeraj popoldne se je sešla avstrijska delegacija na prvo sejo, kateri so prisostvovali tudi ministri unanijih del grof Kalnoky, vojni minister Krieghammer, državni finančni minister Kallay in admiral Sterneck.

Opat Hauswirth kot starosta je pozdravil delegate, na kar se je vršila volitev predsednika, na katero mesto je bil voljen baron Chlumecky.

LISTEK.

Pred pričetkom nove gledališke sezone.

V Ljubljani, 15. septembra.

Po šestmesečnem odmoru odpro se kmalu zopet vrata našega Talijinega hrama in z veliko radovednostjo in nado pričakuje narodno občinstvo slovenskih predstav, katere priredi skrbno naše gledališko vodstvo v bodoči sezoni.

Veliko je bilo zanimanje našega občinstva za slovenske predstave v pretekli sezoni in to po vsej pravici. Priznati je, da se je „dramatično društvo“ doslé vedno zavedalo svoje vzvišene kulturne naloge in to posebno v pretekli sezoni, ko nam je uprizorilo lepo vrsto tujih in slovanskih oper.

Letos pridobilo je dramatično društvo lepo število novih dram in oper ter angaževalo osem novih močij, kar nas navdaja navzlic odhodu domačih umetnikov gospoda in gospe Borštnik s posebnimi nadami.

Umetno je torej, da si nekoliko bliže ogledamo umetniška prizadevanja naše gledališke uprave, čeprav radi priznamo, da je tudi spekulativna stran vsacega gledališča neprecenljivo važna.

Javna tajnost je, da motri naša kritika že več let posebno dobrotno in popustljivo gledališke zadeve. — Ne moremo trditi, da to umetnosti posebno koristi, da, mi priznamo celo, da se ta pretirana popustljivost nikakor ne zлага z ugledom kritike, — toda izkušnje, katere smo imeli v zadnjem času na gledališkem polju, dovedle so nas konečno do prepričanja, da je gledališče sploh, posebno pa narodni zavod, ki je večinoma navezan na lastna sredstva, prepotrben vsestranske podpore. Po našem mnenju je na mestu le pravična dobrohotnost in sicer samo v teku sezone. Mislimo pa, da se sedaj, ko se sezona ni še pričela, ni bati oškodovanja materialnih interesov, ako spregovorimo kako resno besedo.

Danes smemo gledališkemu vodstvu kaj svetovati in ugovarjati, ne da bi občinstva iz gledališča odganjali, ob enem pa nam je dolžnost tudi naše narodno občinstvo, tako ono iz Ljubljane, kakor z dežele in sosednih slovenskih pokrajin probuditi k večjemu zanimanju za slovenske gledališke predstave, ki imajo ne samo kulturni temveč v prvi vrsti narodni pomen.

V obče smo pogrešali v pretekli sezoni pri nekaterih domačih igralcih manj marljivosti in ambicije, kakor nadarjenosti. To mora biti letos drugače. Najmanje, kar se lahko zahteva od vsacega

igralca, je popolno znanje uloge. — Kdor ne izpolnjuje svoje dolžnosti, naj se disciplinarnim potom kaznuje, eventualno odpusti. Le stroga in pravična disciplina gledališke uprave je ono sredstvo, s katerim se dá vspešno vzdrževati že naprej določeni repertoar. S slabo pripravljenimi predstavami naj se torej ne eksperimentuje. Kar pokvari jedna slabo pripravljena igra, tega ne more zopet popraviti pet dobrih predstav.

Zategadelj opozarjamo gledališko vodstvo in osobito režiserje, ki so odgovorni za uprizoritev iger, da sloni celotni vspeh predstave v prvi vrsti na dobrem ensamblu in potem še-le na uglašenosti in umetniškem predstavljanju posamičnih večjih ulog. Tu je polje, kjer mora režiser predstave zastaviti vse svoje moči. Skupni vspeh predstave je tudi njegov osebni uspeh, njegova posebna zasluga. Po tem merilu bode občinstvo sodilo zmožnost in marljivost režiserja, ki je sicer „pro foro interno“ odgovoren gledališkemu vodstvu, „pro foro externo“ pa občinstvu.

Odbor „dramatičnega društva“ naznanja, da bo vodstvo drame v izkušenih rokah društvenih režiserjev gospodov Dragotina Freudenreicha in Rudolfa Inemana. Prvi rodoh Hrvat, drugi Čeh — oba stara in izkušena igralca — angažovana sta že

Predsednik Chlumecky se zabvali za izkazano mu čast in obljubi lojalno vodstvo razprav. Pravi, da je modra in konsekvantna politika Kalnokyjeva utrdila trozvezo in s trgovinskimi pogodbami vred ustvarila novih jamstev miru. Trenotek splošnega razoroženja pa še ni prišel in zato ne bo delegacija odrekla za vojsko potrebnih sredstev. Predsednik se je na to spominjal umrlega vojnega ministra Bauerja, omenil Bosno in Hercegovino in nesrečno smrt nadvojvode Viljema ter zaklical trikratno „Slava“ cesarju.

Pri volitvi podpredsednika je bil voljen opat Hauswirth. Ko so se izvolili zapisnikarji, predstavil je grof Kalnoky novega vojnega ministra Krieghammerja in predložil državni proračun.

Delegat baron Helfert je na to rekel, da je nameraval predlagati, naj se volijo trije odseki po 12 članov, in sicer odsek za unanja dela, za vojaške zadeve in za finance, da pa tega vsled oglašanih pomislekov ne stori. Nasvetuje, naj se proračun in vse predloge odkazujejo proračunskemu odseku in naj se voli peticijski odsek. Ta predlog se je vzprejel.

Predsednik je naznanil, da sta se delegata grof Alfred Coronini in princ Khevenhüller odpovedala mandatoma, ter da sta na njiju mesti bila pozvana namestnika.

V proračunski odsek so bili voljeni delegatje: Badeni, Belcredi, Burgstaller, Chryžanowski, Dumba, Elbl, Fournier, Haase, Hartel, Lupul, Pacak, Promber, Russ, Suess, Treuinfels, Vetter, Walterskirchen in Zaleski.

Po končani plenarni seji se je sešel ta odsek in se konstituiral tako-le: predsednik grof Belcredi, podpredsednik dr. Russ, poročevalec za unanja dela Dumba, poročevalec za redni vojni budget grof Badeni, za izredni Suess.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 15. septembra.

Vkupni državni proračun za l. 1895.

V včerajšnji seji avstrijske delegacije se je predložil vkupni drž. proračun za l. 1895. Vкупni netto-zahetek znaša 149.379.913 gld. V pokritje so določeni carinski prebitki, preračunani na 47.539.720 gld. Po odbitku tega zneska ostane še 101.840.193 gld. Od tega je odšteti 2 odstotka, katera ima plačati ogerski drž. zaklad, namreč 2.036.803 gld. 85 kr., ostane torej še 99.803.389 gld. 14 kr. 70 odstotkov te svote to je 69.862.372 gld. 40 kr. ima plačati Cislitvanska, 30 odstotkov, to je 29.941.016 gld. 74 kr. pa Ogerska. Obe državni polovici imata torej plačati za 942.635 gld. 54 kr. več kakor lani. Oficijozni listi pravijo, da je ta proračun ugoden, a to je le, ker so se carinski prebitki za tri milijone višje preračunili kakor lani. Faktično znaša zahtevek skoro štiri milijone več kakor lani. Troški se razdelj tako-le: Ministerstvo unanjih del 3.801.000 gld., vojno ministerstvo 146.108.598 gld. (vojaška 133.027.338 gld., mornarica 13.081.260 gld.), finančno ministerstvo 178.620 gld., penzijski etat 1.841.400 gld., vkupni najvišji računski dvor 128.585 gld. Dohodki teh uradov znašajo 2.678.290 gld., carinski prebitki 47.539.720 gld. Izredni vojni budget za vojsko v okupiranih deželah znaša po odbitju dohodkov

od majnika meseca za slovensko gledališče ter sta se priučila v tem času že toliko slovenskemu jeziku, da bodeta lahko vspešno zastopala vsak svojo stroko na slovenskem odru. Isto tako imeli smo že priliko videti pri zadnji generalni izkušnji drame „Ludovika XI.“ prvega ljubimca gospoda Aniča, kateri je bil do zadnjega časa poleg režiserja Freudenreicha skozi več let angažovan na narodnem gledališču v Zagrebu. Prepričali smo se, da bodo omenjene izkušene moči tudi na slovenskem odru zavzemale isto častno mesto, kakor pri svojih ožjih rojakih Hrvatih in oziroma Čehih.

„Dramatično društvo“ obeta skrbeti, da se bode zlasti dostojno gojila drama. Prav tako! Saj naše gledališče ni privatno spekulativno podjetje, nego kulturni zavod, čegar smoter bodi izobrazba duha in srca, gojitev lepega jezika, šola za življenje. Zategadelj priporočamo, naj „dramatično društvo“ skrbi le za dovršeno dobre prevode ter stopi v ta namen v zvezo z najboljšimi slovenskimi pisatelji, ki gotovo ne bodo odtegnili svojih moči temu sadenemu narodnemu podjetju. Res je sicer, da je prelagatelj nekak pasterk v slovstvu. Zahteve, katere se mu stavi, niso male. Zahteva se od njega pesniška narava, kritični duh, nadarjenost za oblike, sploh da je kritik in estetik ali da ima vsaj ukus.

3.382.000 gld. Ogerski državni zaklad ima od te svote prevzeti 71.640 gld., Cislitvanska 2.457.252 gld. Ogerska 1.053.108 gld. Ministerstvo unanjih del zahteva še dodatnega kredita 39.000 gld. za poslatniške zgradbe v Carigradu.

Novi civilnopravdni red.

Višjesodni predsednik grof Chorinsky je te dni inspiciral solnograška sodišča in nekaterim sodnim funkcionarjem povedal, da namerava vlada novi civilnopravdni red čim prej za preskušnjo uveljaviti v Šleziji in v Solnograški, v obrtni in v poljedelski deželi, da se uveri, kak uspeh bode imel ta red. Če bo uspeh ugoden, se uvede potem civilnopravdni red tudi v drugih kronovinah.

Vnanje države.

Bolgarska.

„Neue Fr. Presse“ piše: 500 tonovni trgovinski parnik „Bulgarija“, kateri je bil po naročilu bolgarske vlade narejen na Angleškem, priplul je v soboto skozi Bospor v Črno morje. Kapitan tej ladiji Sordič, je avstrijski podanik, takisto tudi vse moštvo. Bolgarska vlada ima že jeden tak trgovinski parnik. Ti ladjista se naročili, da se ustvari bolgarsko vojno brodovje. Rusija ve to in od tod nje razburjenost. Rusija se bo zopet sklicevala na Berolinski dogovor, glasom katerega smeta samo Rusija in Turčija imeti v Črnem morju nekoliko ladij, določenih za carinsko službo. To je resnično, a tudi ruska vlada se ni držala Pariškega dogovora iz l. 1870. in l. 1878. proglasila teorijo o „dobrovoljnem brodovju“, sestavljenem iz trgovinskih ladij. Bolgarska posnema Rusijo: kupuje trgovinske parnike, ki se bodo v slučaju potrebe lahko premenili v vojne ladije.

Kitajsko-japonska vojska.

Londonka „Times“ javlja: Iz Fuzana se poroča, da so se prebivalci južne Korejske uprli Japoncem in da so začeli boj zoper japonsko vojsko. Bati se je, da napadejo ustaši mesto Fuzan. Poveljništvo japonske vojske je poslalo v Fuzan 2000 mož.

Dopisi.

Iz Št. Vida na Dolenjskem, 14. septembra. [Izv. dop.] (Dodatek našemu poročilu o volilskem shodu.) Nismo se nadejali, da nam bo treba prijeti še kdaj pero o zadevi Št. Vidskega volilskega shoda, toli jasno, toli resnično in še posebej povdarjamo, toli lojalno je bilo sestavljeno naše poročilo o tem shodu. Pri tej priliki smo zopet skusili, ksm zavade prevelika osebna usmiljenost stvar. Za lepo besedo se nam je vračalo z batom, za ljubeznivost zaslužili smo zvijačnost. To je tem gospodom pravo za pravo! Ker smo zamolčali gorše in poročali le zlo, podtikali so nam najgorše.

„Slovenec“ je prinesel prvi dan o tem shodu le poročilo do osodepolne interpelacije, potem pa je počakal in primerno pristrigel svoje izvestje. V drugem delu poročila pa se je začel zvijati. Po znani metodi je izpuštil vse, kar je količkaj kompromitovalo poslanca dr. Papeža. Njegove ponesrečene zagovore je tako popravil. Nikakor pa ni omenil, kako so se naši kmetje spogledavali, ko je ta čudni poslanec povdarjajoč, da je prišel le na narodno-gospodarski ekskurz v Št. Vid, jel odgovarjati na interpelacijo o samoslovenskih napisih s sklepi Celjskega shoda o podpori velikošolske mladine in z resolucijo I. kat. slov. shoda glede katoliške gimnazije. Zmajali

In ako ima tudi vse te lastnosti, v očeh velikega občinstva je še vedno zadnji, češ izvirni pisatelj stvarja, prelagatelj pa le obdeluje. Težka in odgovorna — a žal — tudi nehvaležna je torej naloga prelagateljeva. Toda vse to naj ga ne plaši. Kdor ve, kako važno je uvajanje tujih proizvodov za razvoj socialnega življenja sploh, za mejsebojno spoznavanje narodov, stanov in posameznikov, uvidi takoj, da lahko koristi svojemu narodu istotako z dobrimi prevodi, kakor z izvirnimi spisi. Z veseljem tedaj konstatujemo, da je za prihodnjo sezono pripravljenih lepo število prevodov iz vse svetovne, zlasti francoske in slovanske literature, koje so nam priredili najboljši naši pisatelji in poznavatelji slovenskega jezika.

Posebno nas veseli, da se je zlasti oziralo na igre slovanskega repertoarja. Želeti bi še bilo, da bi posvetila intendantcija slovenskega gledališča po možnosti nekoliko več pozornosti klasičnim proizvodom. — Naj se da učeči se mladini prilika videti v živi sliki na odru tudi klasična dela! Gledališče oblažuj čuvstvo in srce naše mladine, izobrazuj in unemaj jo za vse, kar je lepo in vzvišeno. Najnovejša takozvana gledališka literatura, ki se bavi s preustrojem države in človeške družbe in posebno z velikomestnim „fin de siècle“ ter nam kaže socialno

so z glavo naši možaki in videl si jim na obrazu, kako jim je zigravalo poredno pomilovalno okoli usten, češ, sedaj pa vemo, kako je z našim poslancem. Vender preveč še o dr. Papežu! Konstatujemo le še, da vzdržimo mi in z nami volilstvo našega sodnega okraja vsikdar trditev, da je g. notarju Pirnatu ob nezaupnici vse navzočnovolilstvo z občimi „Živio“ in „Dobro“-klici potrdilo to obsodbo in zajedno izreklo svoje soglasno zadoščenje na tej nezaupnici. Čudili se nismo, da se nam je to oporekalo, češ, da je k večjemu 10 navzočnih pritrjevalo g. notarju Pirnatu; vsaj je navada v časniki na tak in jednak način zakrivati svoje stranke poraz. A globoko nas je užalila izjava, da je naša ta „trditev naravnost neresnična.“ Gospod dopisnik, s takimi izjavami se omadežuje mož, ki jo izreče, stranka, v kateri stoji ta mož. In vi g. dopisnik, ki ste sami izjavili pri dotičnem shodu trikrat, da ste tako razburjeni, da naj vam občinstvo odpusti, če koga razžalite, vi, ki ste v brezmejnem srdu bruhali iz sebe zabavljico za zabavljico na „radikalno (?) stranko“ radi te „pripravljene“ živahne debate, kakor ste se blagovolili izraziti, vi ste tako mirno sodili in šteli, da jih je bilo k večjemu 10 — in to ob viharju, ko je dr. Papež prenehati moral z besedo? — Da, uprav Vi in nihče drugi je imel pravo, „natikati“ poročevalca „Slov. Naroda“ in njegovim „nahujskanim tovarišem“ „povekševalna očala!“ Žalibog le, da imate slab posluš, drugače bi bili slišali, da se je to „Živio“ in „Dobro“-klicanje ob nezaupnici tako razlotalo od onega pri sklepu govora poslanca g. Žitnika, kakor orkan proti poletnemu vročinskemu gromu. In vender nismo našli nič manj nego 20 dobro-klicancev uprav pri tem zadnjem govoru. Sicer pa saj Vam je znano: „Nemo in sua causa judex“ — in koliko sodba o sebi in svojih mej svetom velja, posebno pa še, če sta g. dopisnik in udeleženi poslanec v preozki osebni zvezi mej seboj! Pozabili ste z nami vred gosp. dopisnik na nekatere prav karakteristiške momente mej govorom drugega g. poslanca Žitnika. Niste-li videli, kako je poslanec spčetka, boječ se menda jednakega poraza, tipal na levo in desno in nič manj nego petkrat izjavil, da je osebno za samoslovenske napise? Niste-li opazili, kako so ga isti možje „radikalne“ stranke, kakor se Vam zljubi pravo in jedino slovensko stranko nazivati, s krščanskim plaščem pokrivali njegove napade in ga podpirali ob vsem govoru s svojim ugledom, po nekodi celo z „Dobro“-klici? Vam je seveda neznano, da je izostala „nezaupnica“ tudi temu poslancu le radi besede, dane v osebni uslužnosti, in ker je uprav ista stranka v njem spoštovala lojalno pravcatega zastopnika naše „klerikalne“ stranke! Takisto Vam je neznano, da bi bili naši možje najrajše posvetili i njemu z nezaupnico — no, s tem se lahko še seznanite, če kaj jednacega želite! Saj pravijo, da „kdor išče, ta najde.“ Zgolj izredna osebna simpatija pa nas je vedla, ko smo zamolčali, kaj vse je naš poslanec govoril začudenim kmetom o hvaležni

 Dalje v prilogi.

korupcijo v pretirano realistični obliki — ni za naš oder.

Naš narodni zavod ni moderno senzacijsko gledališče. Okusu našega občinstva ugaja le naravno pristna hrana in zategadelj pozdravljeno s posebnim veseljem, da se je gledališka intendantca pri sestavi letošnjega repertoarja v obče držala gori označenega načela.

„Dramatično društvo“ bo tudi v bodoči sezoni odkazalo odlično mesto operi in to zlasti slovanski. Engažovalo je štiri nove operne sile in sestavilo repertoar, koji mora vsacega prijatelja petja močno razveseliti. Da je slovenska opera, ki se je že lansko sezono občinstvu tako omilila, — glavni stebel celemu podjetju, se ne da tajiti. — Brezdvomno bode še letos veliko boljše, kakor lani. Vender pa si ne moremo kaj, zopet in zopet svariti pred starim zapeljivim grehom, da bi stavljali opero pred dramo ali jej sploh dajali kako prednost, kajti prihodnost narodnega slovenskega gledališča je v doslednem razvoju slovanske drame, in tu naj bi slovenski pisatelji ne izgubili poguma, temveč se kmalu priprijeli resnega dela. Odbor dramatičnega društva ne bode jim odrekel uprizoritve, občinstvo samo pa bodi njihov sodnik!

Suflér.

snovi brezbrčnosti in narodnega izdajstva „radikalnih naših advokatov in notarjev“, njih žen in dece, kaj je povedal vse o prvih treh radikalnih ljubljanskih, ki svoje otroke baje v nemške šole pošiljajo, o drugih, ki nemške žide v deželo vabijo, kaj o njih ženah, ki le nemško kramljajo itd. Ista simpatija nas je vedla, da smo zamolčali, kako je neki veljavni kmet iz Glogovice ven in ven ugovarjal tudi pri gospodarskih vprašanjih gospodu, in ga v veliko zadostenje navzočnega kmetakega občinstva s pravcatim dijalogom točko za točko prav humoristiški „seznanjal“ s potrebami naših kmetov. Da je slednjic v nekako paralizacijo naš prvi občinski svetnik na „višo željo“ izrekel poslancema imenom občinskega odbora v zadnjem trenutku improvizovano zahvalo — o zaupanju nikdo besede slišal ni, dasi je bilo morda isto od one višje, v občinskem odboru sicer nekompetentne strani, naročeno — temu ni pripisovati nikake važnosti. Tudi „želje katere so izražali“ glede nekkih krajevskih priteženj „nekateri volilci“, „kar sta poslancu vzela na znanje z obljubo, da bodeta storila, kar mogoče“, obstajale so v tem, da je g. dr. Papež povabil in naprosil župane, občinske svetovalce in one može, ki so bili preje izrekli kako željo, da ostanejo k pogovoru po shodu pri njem. Toliko v meritoričko poravnavo! V zadevi interpelacije o samoslovenskih napisih pa nam je omeniti, da ni vodilo ni nas ni volilcev našega okraja strankarstvo, marveč jedino le narodno prepričanje. In uprav s tem, da je dobil jedino le dr. Papež nezapnjo, se je to najlepše pokazalo, ker se ni isto zgodilo eminentno-katoliškemu njegovemu kolegu. Vdila pa je iste tudi misel, da bi brez njihove pomoči ne bil zlezel isti prvi poslanec dr. Papež nikdar v deželni zbor in dosledno takisto seveda še manj — v deželni odbor, da je torej tudi za tamošnje svoje početje dolžen odgovora svojim volilcem! Kar pa piše isti gosp. dopisnik o „osebne mrdi“ mej nami in dr. Papežem, je prazno in bedasto, ker v to ni g. doktor ni mi po doslejnjih razmerah nismo imeli niti imamo pravice niti povoda k takemu srdi, kar mu bo menda lojalno pritrdil g. poslanec sam. G. dopisniku bi konečno omenili, da naj v bodoče prenizko ne sodi in preceno ne prodaja volilcev naših dveh poslancev, sicer bi se zaslilo pripetiti, da se ob letu osorej le-ti o volitvi spomnijo na tako „cenitev“. Njemu osebno pa privoščimo sv. Tomaža Kempčana, ki ga bo poučil, 1. da je „zelo moder, kdor pri svojih delih ni prenašel in vihrav“, nadalje, 2. da nas „včasih žene strast, pa mislimo, da je gorečnost“ in 3. da „sebi ne smemo preveč verjeti, ker nam dostikrat nedostaje milosti in razuma“.

Družbe sv. Cirila in Metoda redna IX. velika skupščina

dné 7. avgusta 1894. leta v Novem mestu.

(Dalje.)

7. Nadejamo se, da ste se, čč. skupščinarji, iz tega upravnega poročila prepričali, da se naša družba še zmirom razširja povsod, koder bivajo Slovenci, ona raste naravnim potom brez umetnega pritiska in brez sile. Pokazali smo Vam danes armado blizu 12. bojniki, ki stojé na straži zoper dva mogočna neprijatelja na severu in na jugu. Mi vsem njim nočemo prizadeti nič žalega, le to jim odkrito in možato povemo, da naj pustijo slovensko dečo pri miru, naj je ne vabijo z mamečimi pretevezami v svoje šolske zavode, naj jo pusté lastni materi slovenski, katera jo želi po svoji skromni moči odgojiti zvesto Bogu, cesarju, domovini.

Kakor oni želijo svoje mladež vzgojiti v duhu svojega naroda, tako naj tudi nam privoščijo isto, mi nočemo njihovih otrok; le svoje hočemo imeti v slovenskih zavodih.

Ta klic, da hoče imeti naš narod tudi svoja vzgojevališča in izobraževališča, kakor drugi narodi, širi naj se po vsej državi, prodre naj do vseh meročajnih krogov. Narod, kateri v svojih skromnih razmerah toliko žrtvuje v kulturne namene — osobito v šolske — narod, ki že desetletja prosi, naj se vendar uravna naše šolstvo po pedagogičnih načelih, narod, kateri je snežnobel v svoji zvestobi do mile Avstrije, ki je z bratskim narodom hrvatskim stoletja branil zapadno kulturo ter tudi po pravici zasluži vsled svoje tedanje in sedanje vernosti častni naslov: *antemurale christianitatis*, „krščanstvu predtrdnjava“: ta narod ne zasluži tolikega preziranj.

Ali naj ostane še dolgo naš narod narod trpin-mučen? — To je deloma odvisno tudi od nas,

ki smo vzklikali iz njega. Delujmo skupaj vsi v njegov blagor, vsaj vidimo, da je naš dosednji napredek večinoma le delo „slovenskega dlana in uma“. Delujmo tudi v naši družbi — saj je njen delokrog tako obširen in preblag njen namen. Delujmo prav v duhu njenih nebaških zavetnikov sv. Cirila in Metoda. V tej družbi zginejo vse razlike — visokega in nizkega, izobraženega in priprostega. Tu se mora vse spajati v harmonično jedoto, kakor sta sv. brata, pridši mej slovanske rodove, spojila vse stanove v bratovski ljubezni ter jih zunanjemu svetu pokazala kot prosvetljene krščanske Slovence — jedine v veri, jedine v jeziku.

Zato naša družba ni in ne more biti: ni stanovska, ni politična, ni sebična, ni zgolj moška, ni ženska, nego katoliška, vesoljna in pa narodna — torej vseslovenska.

In to se bo obistinilo, čč. skupščinarji, ako prislusnemo besedam pesnikovim, ki si jih sleherni vzemi za spomintico iz današnjega našega zborovanja:

„Življenje Tvoje svetlo geslo vodi:
Najprvo bodi zvest katoličan,
Potem slovenski sin navdušen bōdi.
Potem Avstrijec veren in Slovan!“

Prvomestnik omenja, da je letos tajnikovo poročilo našelo izvanredno veliko družbenikov, ki jih je Slovenstvu prezgodaj odvzela nemila smrt. To smrtno četo pa vodi Frančišek Kosar, mož po Božji volji, mož po narodovi volji. Bil je velik prijatelj naši družbi in bolj s srcem pisanih poročil ni v družbinih aktih, kot so poročila tega cerkvenega dostojanstvenika — posebno še o štajerskem šolstvu — do družbe. Na čelu ženskih mrličev pa nam stopa ta trenutek pred dušno oko Marija Murnikova, žena po Božjem in po narodovem srci, voditeljica slovenskega ženstva; vlani obsorej v polnem zdravju tako, da se prvomestnik še danes ne more udati tej resnici: da je Marija Murnikova mrtva. Izmej nešteti v prvi vrsti ta dva naša umrla nosi narod v svojem srci prav tako, kot sta ona dva v srci nosila narod. Isto tako prvomestnik budi spomin do vse ostale vrste naših letošnjih umrlih: „teh Vaših prijateljev in sorodnikov, teh blagih duš, ki Vam spomin na nje razdira čuteče srce.“ — Zato slednjic pozivlja skupščinarje, naj se njim v spomin blagovolé v znak globoke hvaležnosti in iskrenega sožalja dvigniti s svojih sedežev. (Dvignila se je družba; nepozaben pa nam bo prizor, ko smo videli ob prvomestnikovi besedah o Frančišku Kosarju in Mariji Murnikovi brisati si solzé ne le iz ženskih oces, ampak solzili so možjé.)

Prvomestnik popraša na to zborovalce, da li želi kdo besede k temu vodstvenemu poročilu. Nikdo se ne zglašil k besedi. A tudi nikogar ni bilo, ki bi ne bil glasnim priznanjem odobral v tem tajnikovem izveštvju naslikano delovanje vodstva družbe sv. Cirila in Metoda v upravnem letu 1893. (Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Shod zaupnih mož.) Misel, katero smo sprožili zadnjo soboto, je padla na rodovitna tla. Doedaj so listi „Edinost“, „Slovanski svet“ in „Domovina“ v posebnih člankih pritrdili, da je navetovani shod v sedanjih razmerah jako potreben. Poleg tega nam je došlo več pisem od odličnih rodoljubov, ki žele ureditvenje te misli in priporočajo v ta namen to in ono. Ker nam je znano, da se je koj začetkom tega tedna v Ljubljani osnoval odbor, ki se posvetuje, kako zasnovati ta shod in kaj predložiti za razpravo zaupnim možem, zato smo vse došle nam nasvete oddali njemu. Sedaj pričakujemo, da bode ta odbor v kratkem sam nam sporočil svoje pripravljalne sklepe, in tedaj nam bode moči več govoriti o tem predmetu.

— (Nemško-narodna slavnost v Belipeči.) Minolo nedeljo sešli so se v Belipeči na Gorenjskem razne nemške, zlasti „šulferajnske“ korifeje iz raznih krajev, da prisostvujejo otvoritvi novega šolskega poslopja, postavljenega s pomočjo nemškega „schulvereina“. Navdušenje je bilo seveda veliko, saj je s to šolo ustvarjena nova nemška postojanka na slovenskih tleh. Vsa slavnost je imela strogo nemško-nacijonalen značaj, bila je očitna politična demonstracija, tembolj, ker se v celem kraju ni razobesila nijedna deželna zastava, dasi je šola deželna. Vzlic temu pa sta se slaviteljem pridružila še ne osebno pa s pozdravi dva javna funkcionarja deželni predsednik baron Hein in deželni glavar Detela. Komentara menda ni treba!

— (Politično društvo „Edinost“) v Trstu ima prihodnjo nedeljo izredni občni zbor, na katerem se bode razpravljalo o predlogih in resolucijah, katere se zadnjič niso rešile.

— (Volilski shod,) ki ga je sklical za jutri poslanec tržaške okolice dr. Sancin v Škedenj, se je moral zaradi nepričakovanih ovir odpovedati.

— (Dvojna mera.) Mestni magistrat v Trstu je izdal glede vpisovanja otrok v mestne ljudske šole oznanilo, v katerem je citati določilo, da otrokom iz jednega mestnega šolskega okraja ni dovoljeno obiskavati šolo v drugem šolskem okraju. To se sme zgoditi le izjemoma. S tem uradnim naznanilom je mestni magistrat sam izpodbil trditev, da mesto in okolica ustvarjata jedno samo šolsko občino in priznava, da je celó mesto razdeljeno v okrožja in da niti mestni otroci nesmejo v šolo zahajati iz jednega okraja v drugi. Slovenski mestni otroci pa naj bi zahajali iz mesta celó v okolico, po uro daleč! To je kričeče protislovje. Slovenci imajo zdaj v rokah krasen argument proti praznim izgovorom Tržaškega mestnega zastopa, s katerim se je otreasal slovenskih šol.

— (Borenje pa slovenski vseučiliščniki.) V današnjem listu nahajajo naši čitatelji dokaj dolgo „Poslano“ tistih slovenskih akademikov na Dunaji, ki so imeli borenje za povod, da so prestopili iz „Slovenije“ v slovaško akad. društvo „Tatran“. Priobčili smo to zategadelj, ker smo poprej g. predsedniku „Slovenije“ tudi dali prostora za njegovo in njegovih somišljenikov stališče. Mi bi želeli, da je s tem polemika v našem listu pri kraju, ker bi naše občinstvo javaljne potrpežljivo prenašalo nadaljevanje in ker se bode potrebno sporazumljenje prej doseglo na drug način, tako namreč, da se kolegi mej sabo razgovore, ko jih „alma mater“ zopet okrog sebe zbere.

— (Šentjacobsko-Trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda) veselica se bode kakor smo že naznanili vršila jutri popoldne ob 4. uri pri „Virantu“. Čujemo, da se je udeležiti tudi prijatelji družbe z dežele. Vrli neumorno delavni podružnici želimo najboljšega uspeha.

— (Slov. del. pevsko društvo „Slavec“) priredi vrtno veselico jutri dné 16. septembra t. l. pri Koslerji s sodelovanjem vojaške godbe sl. pešpolka kralj Belgijcev št. 27. Pevski vzpored je nastopni: 1. M. Ceh: „Kviško bratje“, zbor. 2. H. Volarič: „Eao devo le bom ljubil“, zbor. 3. H. Volarič: „Na ples“, zbor. 4. H. Volarič: „Vzvečer“, zbor z bariton-samospevom. 5. F. S. Vilhar: „Bojna pjesma“, zbor. — Godba svira 10 točk. — Kegljanje za dobitke se prične v nedeljo dné 16. septembra ob 9. uri zjutraj pri Koslerji in traja do 9. ure zvečer. Dobitki so: I. dob. 12 kron, II. dob. 8 kron, III. dob. 6 kron, IV. dob. 4 krone, V. dob. 2 kroni, VI. dob. za največ serij 4 krone. Serija treh lučajev velja 10 kr. Po končanem vzporodu svira godba nekoliko komadov za ples. Začetek veselice ob 3. uri popoldne. Vstop 20 kr. za osebo, č. člani in otroci do 10 let so vstopnine prosti.

— (Dirka kluba slovenskih bicklistov) ki je bila radi slabega vremena prestavljena, vršila se bode jutri v nedeljo popoldne od 4. do 5. ure. Oglašenihi je 14 dirkačev, mej njimi g. Z. Bohinec, kateri ima brani lanko leto pridobljeno prvenstvo kluba. Ker so se poleg imenovanega oglasili skoraj vsi boljši vozači kluba, pričakovati je jako interesantnih končnih bojov. Start oziroma cilj vsem točkam vzporeda je poleg hiše g. Juvantiča v Spodnji Šiški. Po končani dirki je skupni odhod v Ljubljano, zvečer ob 8. uri sestanek v gostilni g. Hafnerja na Sv. Petra cesti, kjer se bode vršila razdelitev daril.

— (Sezona 1894/5 slovenskega gledališča v Ljubljani) se prične dne 27. septembra 1894. l. „Dramatično društvo“, kot podvzetnik slovenskega gledališča v Ljubljani, je ukrenilo vse potreba, da se bode vršila tretja sezona slovenskega gledališča častno za slovensko dramatiko in da bode vsestransko ugajala slavnemu občinstvu. V to svrhu pripravljalo se je celo poletje, preskrbel se je obširen, nov in zanimiv dramatični kakor operni repertoar ter se je zdatno popolnilo lanko izkušeno igralno osebje z novimi močmi. „Dramatično društvo“ je skrbelo, da se bo zlasti dostojno gojila drama. Uprizorile se bodo izvirne slovenske nove igre, mej drugimi gosp. A. Funtek-a „Očetov spomin“, potem igre slovanskega repertoarja, tako „Jan Vyrava“, „Noč na Karlštajnu“, „Dijogen v sodu“, „Klub sam-

cev" in „Graničarji“. Izmed premijer iz slovetva družih narodov naj se omenijo Shakespearejev „Trgovca beneški“, dalje drame „Galeotto“, „Fromont ml. in Risler st.“, „Ludvik XI.“, „Daniševi“, „Adrienne Lecouvreur“; ljudski igrokaz „Svetokriški podobar“ in „Moj Mirko“, veseloigre „Dobri prijatelj“, „Gospod svetnik“, „Velikomeški zrak“, „Ječa“, „O ti možje“, „Kujžiščar“ in dr., lokalizovana burka „Možitev na poskušajo“ in opereta: „Mam'zelle Nitouche“ itd. Dalje se bo na novo uprizorilo več veseleiger, burk in operet staršega repertoarja, mej drugimi prenovljeni „Gorenjski slavček“, „Pogumne Gorenjke“ itd. Vodstvo drame bo v izkušenih rokah društvenih režiserjev gospodov Dragotina Freudenreicha in Rudolfa Inemanna. Angažovane so nadalje gospe oziroma gospodične: Jelena Aničeva, Danilova, Gizela in Matilda Nigrinova, Polakova, Slavčeva in dr. potem gospodje Josip Anič, Danilo, Drag. Freudenreich, Rud. Inemann, Lovšin, Perdan, Verovšek in dr., in vrhu tega se je popolnilo osebje z najboljšimi gojenci dramatične šole. „Dramatično društvo“ bo tudi v tej sezoni odkazalo odlično mesto operi in to zlasti slovanski. Razun oper lanskega repertoarja se bodo pele: g. V Parme izvorna opera v treh dejanjih: „Urb grof Celjski“, dalje Smetanova opera: „Poljub“, poljska opera: „Halka“, Mozartova: „Čarobna piščal“, „Trovatore“, „Marija Rohanska“, „Marta“, „Car in tesar“, „Lahko noč, gospod Pantalon“, „Vilarsovi dragonci“ (Puščavnikov zvonček). Vodstvo opere sta prevzela gosp. prof. Gerbič in operni pevec in režiser gosp. Jos. Noll. Izmed angaževanega osebja omenjamo prvo dramatično pevko gospodično Leščinsko, koloraturno pevko gospo Lidunko Inemannovo, altistko gospodično Heleno Towarnicko pl. Sasovo, gospo Ančeva, dalje gospice Nigrinovo, Polakovo in Aleksandrino Towarnicko pl. Sasovo, prvega tenorista g. Beneša, liričnega tenorista g. Pavšeka, prvega basista g. Vašička in drugega basista g. Perdana itd. Dalje javlja „Dramatično društvo“, da otvori zopet za to sezono predplačo na sedeže in sicer s sledečimi pogoji: 1. Predplača se sprejme za 60 predstav. 2. Predplača znaša za parterne sedeže I. vrste 45 gld., za parterne sedeže od II. do III. vrste 42 gld., za parterne sedeže od IV. do VIII. vrste 36 gld., za parterne sedeže od IX. do XI. vrste 27 gld., za balkonske sedeže v I. vrsti 31 gld. 50 kr., za balkonske sedeže v II. vrsti 27 gld., za balkonske sedeže v III. vrsti 22 gld. 50 kr., za galerijske sedeže 13. gld. 50 kr. 3. Predplačilo je poravnati v treh dvomesečnih obrokih naprej. 4. Predplača velja za prvih 60 predstav; izvzete so samo benefice. Naznanila na predplačo se vzprejemajo v stari čitalniški trafiki, Šelenburgove ulice, kjer je na ogled načrt sedežev.

— („Maria in stellis“.) Ker ostane umotvor domačega našega umetnika g. Gangla le še malo dnij razstavljen, opozarjamo vse prijatelje umetnosti, da ne zamude ogledati si to zares krasno delo, o katerem smo že obširno govorili. Glede na dobrodelni namen razstave bi bilo pač želeli prav živahne udeležbe.

— (Gospod J. Borštnik.) padel je pri repizi igre „Jan Vyrava“ na odru tako nesrečno, da se je nekoliko poškodoval na roki. Stvar vendar ni opasna, ker je že v četrtek zopet nastopil v „Dami s kamelijami“.

— (Kronski darovi družbi sv. Cirila in Metoda.) Uredništvu našega lista so poslali: V spomin pokojne nepozabne blage matere gospe Ane Noll v Ljubljani hvaležni otroci 50 kron. — Živel rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

— (Za hvala.) Podpisano vodstvo hvaležno potrjuje, da mu je izročilo uredništvo „Slov. Naroda“ 200 kron, katere je poslala sl. podružnica za Zatičino-Višnjo gor. Št. Vid po g. notarju St. Pirnatu kot čisti dohodek veselice, prirejene na korist družbi dne 2. t. m. Z najtoplejšo zahvalo vsem rodoljubnim udeležencem veselice jim kliče prisrčen: Živel! Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— (Družba sv. Cirila in Metoda) je imela 5. t. m. ob 1/2. uri popoldne svojo 78. vodstveno sejo, katere so se udeležili: Tomo Zupan (prvomestnik); Anton Koblar, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Josip Vošnjak (blagajnik) in Andrej Zamejic. — Iz blagajnikovega poročila posnamemo, da je imela družba do dne 1. septembra t. l. 10.740 gld. dohodkov in 11.476 gld. troškov; primanjkljaj je torej narastel na 736 gld. — Družbino premoženje znaša sedaj

15.496 gld., bode se pa tekom prihodnjega leta porabilo v nameravano razširjanje družbinih zavodov. Po blagajnikovem poročilu je še več podružnic zastalo s svojim letnim doneskom, zato se prosijo one, katere svojim dolžnostim še niso zadostile, da to kar najpreje store. — Ko se odobre nekatere podružnice ukrepi, rešita se dve prošnji glede ustanovitve šolskih zavodov in se podeli razpisana služba na družbeni peterorazrednici pri sv. Jakobu v Trstu, zaključni prvomestnik sejo ob 6. uri zvečer.

— (Shod podružnice sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico) bode v nedeljo dué 23. t. m. na Dravi (v gostilni g. Fr. Gailerja, ob 3. uri popoldne. Razni govorniki bodo razpravljali gospodarska in šolska vprašanja, o živinoreji bode pa govoril mestni živinozdravnik iz Ljubljane g. Dea. Po zborovanji bode prosta zabava s petjem društva „Gorotan“ in domačih pevk in gledališko igro „Od hiše“.

— (Namestnik Tržaški baron Rinaldini) je te dni potoval po Goriškem ter si ogledal razne javne zavode in poizvedoval o potrebah posamičnih občin.

— (Šolska in učna razstava v Gorici.) Zadnje tri dni tega tedna se vrši v Gorici tretja deželna učiteljska konferenca. Kakor o prejšnjih prilikah, tako je tudi letos prirejena deželna šolska in učna razstava, ki se je posrečila nad vsa pričakovanja. Slovesna otvoritev konference in razstave se je vršila v četrtek. Došli so tudi deželni glavar grof Coronini, cesarski namestnik v Trstu vitez Rinaldini, državni poslanec dr. A. Gregorčič in drugi dostojanstveniki. Predsednik vitez Anton Klodič pozdravi na kratko najprej nemški, potem pa nadaljuje slovenski in govori o stanju ljudskega šolstva l. 1869. in njegovem razvitku do današnjega dne. To zanimivo poročilo izide itak v tisku, zato naj na tem mestu opustimo razne opazke. Posebno ga pa veseli, da lepo složno delujejo posvetni in verski učitelji, kar jedino je pravo, kajti vera varuje človeški rod gnolobe. Isto govori potem v italijanskem jeziku, na posled pa o neizogibni potrebi vere za človeško pravost. Namestnik vitez Rinaldini pravi, da nima ničesa dostaviti besedam g. predsednika. Le to se mu zdi umestno omeniti, da vsakdo mora res ljubiti svojo narodnost, ali treba je tudi, da spoštuje drugo, a vsi skupaj združimo se v zvestobi in ljubezni do presvetlega vladarja. — Na to so zadoneli po dvorani krepki živio-klici. Deželni glavar grof Franc Coronini pozdravi v imenu deželnega odbora v obeh deželnih jezikih. — Razstava je zares krasna, zanimiva, poučna. Nahaja se v prvem in drugem nadstropji ženskega učiteljskega in saredi prav prijeten utis na gledalca. Nihče gledalcev ne pojde domov brez koristi, zlasti pa ne ženski spol. In to je namen te razstave, kateri gotovo tudi doseže v polni meri. Skratka: Letošnja učna in šolska razstava dela vso čast našemu šolstvu in učitelstvu. Čast in hvala mu!

— (Ozdravel.) Težak Dragotin Kosovel, katerega je nedavno napadel v Trstu njegov tovariš Ivan Požar, ni umrl v bolnici, kakor so prvotno poročali listi. Ozdravel je in so ga te dni izpustili iz bolnice.

— (Umrli skopuh.) V Trstu je umrl te dni 70letni umirovljeni mašinist c. kr. mornarice Mojzes Fuchs. Živel je jako revno, akopram je dobival na mesec 65 gld. pokojnine. Bil je pravi tip skopuha in si ni privoščil nego vodo, kruh in suho sadje. V umazani zadobli luknji, kjer je prebival, našla je komisija mej cunjami in smetjem poleg 28 gld. gotovega denarja ogromno vsoto 55.855 gld. v obligacijah in razne vrednostne predmete. Premoženje je vzela oblast v ohrano, da poišče pokojnega sorodnike.

Slovenci in Slovenke! ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Izvirni rokopis „Prodane neveste“.) Tovarnar g. Jurij Lasus v Prosnicu je kupil izvirni rokopis Smetanove „Prodane neveste“, ki je bil doslej v Pragi v zasobni posesti. Smetana je podaril izvod, v katerem se nahaja popolni glasovirski izveček s češkim, ruskim in nemškim tekstom,

svojemu prijatelju. To je bil g. Stary, ki je skupno s Smetano izdajal časnik „Dalibor“. Rokopis je videti najstarejši spis od skladateljeve roke, kajti v njem ni še ouverture, katero je gotovo Smetana zložil še le pozneje.

* (Zgodna zima.) Tudi v gornji Italiji je poslednje dni nastala prav neprijetna, uprav zimsko vreme. Okolu Mantove je padlo obilo snega in je temperatura padla na 2° pod ničlo. V Padovi je bilo še več mraza in obilo snega, žetev na polji je popolnoma uničena. Okolu Vicence je snežilo v mnogih krajih akoro 24 ur brez prenehanja.

* (Dobrodušni samci.) Klub dobrodušnih samcev je najnovejši, kar se je pojavilo na društvenem polju v Novem Jorku. V klub se vzprejemljejo le samci, ki obljubijo, vzeti v zakon devico, ki ni našla možu, ako jih zadene žreb. Vsako leto izžrebajo se oni, ki se morajo po društvenih pravilih žrtvovati, namreč na 10 članov jeden se mora oženiti z obsedelo devico. Ako bi se izžreban član branil to storiti, izključen je kot „brezčasten“ in noben član kluba ne sme več občeati z „zavrženecem“. Klub šteje 122 članov, ki pogumno čakajo svoje usode.

Književnost.

— „Popotnik“. Glasilo „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ ima v št. 17. to le vsebino: Šesta skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“; — Samodelavnost pri pouku; — Prirodopisni pouk v jednorazrednicah; — Dopisi in druge vesti; — Natečaji.

— „Mlada Hrvatska“ prinaša v zadnjem sešitku nadaljevanje zgodovinsko-politične študije, naslovljene „Politički položaj u Dalmaciji“. V tem odstavku se popisuje boj mej hrvatsko in italijansko stranko za Splet in se srečno karakterizuje posl. Bulat kot človek in politik. Jako duhovita je analiza Demetrove drame „Teuta“, in takisto razprava „kritično razmatranje W. Leibnizova determinizma“. List prinaša vrh tega še poučni članek „Prvi medjunarodni kongres krščanskih arheologa u Splitu“, dva leposlovna prispevka „Žrtva i Osveta“ in „Okleivanje“ ter „Politični pregled“.

Brzjavke.

Dunaj 15. septembra. Poslanca prof. Fran Šuklje in grof Karol Stürgkh, zastopnik štajerskega veleposestva ter član nemške levice, prideta kot dvorna svetnika v naučno ministerstvo. Šuklje prevzame baje referat o ljudskem šolstvu, kateri je vodil umrli German. Včeraj je bil ministerski svet več ur zbran in se s tem imenovanjem bavil.

Budimpešta 15. septembra. Sinoči se je sešla ogerska delegacija na prvo sejo. Predsednikom je bil voljen grof Ludovik Tisza, ki je v svojem nagovoru povdarjal, da je žrtvovati vse kar treba, za ohranitev veljave in moči monarhije, da pa takisto važen faktor, kakor dobra vojska in kakor prijateljsko razmerje z drugimi državami je tudi notranji mir.

Budimpešta 15. septembra. Ludovik Tisza je v svojem nastopnem govoru jako ostro govoril o tujih miru nevarnih uplivih na notranje razmere, kar obuja veliko senzacijo. Splošno se sodi, da so bile te besede naperjene zoper Rumune in zoper Vatikan.

Budimpešta 15. sept. Jutri vzprejme cesar kakor običajno obe delegacije. Proračunski odsek avstrijske delegacije začne v ponedeljak razpravljati o proračunu ministerstva unanjih del. Pričakovati je torej za ta dan Kalnokyjev ekspozé.

Budimpešta 15. septembra. Madjarska delegacija se pripravlja za sredo na silovit napad na grofa Kalnokyja. Govor predsednika Tisze je bil le uvod. Še hujši napad se pripravlja na vojnega ministra Krieghammerja, ker je v svojih predlogih madjarsko zahtevo, naj se ustanovi samostojna madjarska vojaška akademija, kratko malo odklonil.

Cetinje 15. septembra. Mati kneza Nikole je nevarno obolela.

Sofija 15. septembra. Narodno liberalna (Stambulovljeva) stranka je razglasila izjavo, v kateri pravi, da se volitev v narodno sobranje ne bo udeležila, ker postopa vlada nezakonito.

Gdansko 15. septembra. Pri 17. voju je bilo zaprtih mnogo vojakov in podčastnikov zaradi socijalistične in anarhistične propagande.

Dalje v prilogi.

Poslano.

Podporno društvo „Radogoj“ je grajalo razvado borenja in menzurovanja, a dasi je bila graja splošna in se ni nanašala naravnost in specijelno na nikogar, prišel je vendar vsled čudnega „popravka“ proti ukrepu „Radogoj“, katerega je poslal g. stud. phil. J. Žilih, t. č. predsednik „Slovenije“ uredništvu Sl. Naroda — v javnost razpor mej dunajskimi slovenskimi velikašolci, razpor, o katerem smo se nadejali, da ga sami poravnamo, tam, kjer se je začel.

Ker se je pa ta zadeva zanesla v vse slovenske časnike in ker nam predsednik „Slovenije“ predbaciva marsikaj n-lepega v „Vesni“ in „Slov. Narodu“, ker hoče naposled neka stranka fruktifikovati ta razpor v svoje namene: prisiljeni smo tudi mi stopiti v javnost in razjasniti vso stvar točneje nego se je zgodilo to v „Slov. Nar.“ št. 202 s priobčenim pismom, katero izprva ni bilo namenjeno za javnost.

Povod, da se je pokazalo nasprotstvo mej „borilci“ in „neborilci“, je bil javen shod, katerega je „na Dunaji sklicalo fer. društvo „Sava“, da bi se akademiki posvetovali, kako je je treba reorganizovati, da bode njegovo delovanje koristno slovenskemu narodu. Tu je omenil g. stud. iur. Kogej, da društvo mora iti mej narod in mej ljudstvom vzbujati narodno zavest. Da bode pa to delovanje uspešno, mora „Sava“ opustiti vse, kar nasprotuje znanim nazorom naroda, mej tem se posebno borenje. Ko ga je nekdo zavrnil, zakaj da očitamo to le „Savi“, ko vendar stoji „Slovenija“ na istem stališču, je prejšnji oporekal „in pozval prisotnega predsednika „Slovenije“ g. Žiliha, naj se izreče o tem. Na to je „poslednji izjavil, da stoji „Slovenija“ glede menzure na istem stališču kakor „Sava“.

Vsak „Savan“ je po kometu primoran „zadostenje“ dati brezpogojno, „Slovenija“ pa je še lansko leto odgovorila „Silesiji“, ki jo je pismeno pozvala na menzure, povsem korektno in svojim tradicijam primerno, da ni nikako izmeji bijočih se društev (schlagende Verbindung) in da pušča svojim članom popolno prostost. In to stališče je bilo zanj edino možno, ako je hotela ostati še nadalje središče vseh slovenskih velikašolcev na Dunaji. G. predsednik je tedaj s svojo izjavo oktroiral svoje osobno mnenje celemu društvu. Vzglede „Save“, ki je postala zaradi jednake izjave svojega prvega predsednika proti volji večine svojih članov društvo, ki daje brezpogojno satisfakcijo, je silil člane, da se jedenkrat jasno izrazi „Slovenijino“ stališče in tako vsaj za prihodnost v okoliščini pride enakim samovoljnim izjavam. G. stud. iur. Kogej je stavil svoj predlog, naj se „Slovenija“ izjavi, da ne silil nikogar dajati ali sprejemati zadostjenja potem dvo-boja, kakor je „Sl. N.“ že poročal. Utemeljeval je svoj predlog s stališča vere, slovanstva, narodnega napredka in zdravega razuma. Apeloval je na „liberalizem“ nasprotnikov, ki bi moral dati vsakomur svobodo v mišljenju in delovanju, kakor tudi on, dasi načeloma nasprotnik dvo-boja, tega svojega mnenja nikomur ne vtiljuje. Debata je bila zelo burna. Glavni argument privrženecv menzure je bil ta, da postane rezervnim častnikom obstanek v društvu nemogoč, če se sprejme Kogejev predlog. Pri tem so pa nalašč prezrli, da po novem predlogu ni nikomur zabranjeno borenje in, če ga veseli, tudi menzurovanje, ampak da se hočejo oni člani, ki obsojajo dvo-boj, zavarovati proti temu, da bi jih kdo silil k dejanju, ki ga prepoveduje vera, zakon in zdrav razum. Dasi so nasprotniki priznavali nesmisel dvo-boja, so vendar trdili, da si slovenski dijaki ne morejo pridobiti drugače ugleda pri nemških burših (ki je neki več vreden od ugleda v domovini), kakor da se brezpogojno pokore njihovim nazorom o časti. — Zanimivo je, da so izmed vseh slovenskih dijakov jedino Slovenci, deloma Poljaki in v najnovijem času Hrvatje sprejeli šego menzurovanja, tedaj samo narodi, ki so najbolj izpostavljeni tujemu vplivu. Ne samo da ta šega ne kaže naše ravnopravnosti z Nemci, ona je le dokaz našega hlapčevskega mišljenja in naše odvisnosti od njih. Konečno je bil vprejet Kogejev predlog z dobro dvetretjinsko večino. Na to je izjavil predsednik, dva odbornika in jeden namestnik, da ne marajo več biti v odboru „takega društva“. Pri drugi seji, v kateri se je izvolil nov odbor, je interpeloval g. stud. iur. Zwitter novega predsednika g. stud. phil. Poljanca, kako meni sedaj odbor braniti čast društvenega traku, ko je predlog g. Kogejja stopil v veljavo. Predsednik je odgovoril, da na isti način, kakor je doslej delala „Slovenija“ celih petindvajset let in kakor postopajo druga slovenska društva. Po njihovem vzgledu naj bi Slovenci nosili trak ondi, kjer so svoji mej svojimi, pri slavnostih drugih slovenskih društev, v domovini in sploh povsod, kjer so gotovi, da bode trak dostojno sprejet — kakor tudi častniki smejo v uni-formi zahajati samo tja, kjer so gotovi dostojnega sprejema. Na očitanje, da po sprejetju Kogejvega predloga ni nobenega pripomočka zadobiti zadostjenja za žaljeno društveno čast, je izjavil predsednik, da ima društvo istotako kakor prej v poslovniku navedena sredstva, da postopa proti članu, ki bi zakrivil onečastjenje društvenega traku; stavi ga pred društveni sod, ki ga lahko izključi iz društva. S tem odgovorom se pa g. interpelant ni

smatral zadovoljenega in je stavil svoj predlog, ki je po svojih besedah sicer že v poslovniku obsežen, a po interpretaciji, ki mu jo je pridejal g. predlagatelj, katere se pa ni sprejela v zapisnik „radi raznih vzrokov“, se ima pod besedami „častno zadostjenje“ razumovati le zadostjenje „s sabljo v roci“. Ta dvoumnost predloga je bila tudi največ povod, da je prodrl. Dasiravno je g. predlagatelj izrecno poudarjal, da se ne vzprejmo besede, ampak interpretacija predloga je glasovalo vendar več članov „neborilcev“ za predlog, ker principijelno niso priznavali, da bi imel kak član pravico po svoje interpretovati društvene sklepe, besede predloga pa izražajo isto, kar je v poslovniku povedano. Ker je bilo pri seji navzočih mnogo slovanskih gostov, odbor ni hotel takoj odstopiti, ampak je javil drugi dan svoj odstop.

Nasprotniki obligatne menzure so se nato posvetovali, kaj bi bilo storiti, in sklenili izstopiti iz društva. K temu jih je privelo več razlogov. Sklep obligatne menzure ni bil morda slučajen pojav, ampak le simptom dolgotrajnega, premišljenega delovanja na to, da se „Slovenija“ pretvori v „Burschenschaft“. Prej ali slej je moralo priti do odločitve in g. predsednik je s svojo izjavo le provzročil, da se je stvar odločila hitreje, kakor so voditelji onega gibanja sami upali. Morda bi se izstopajočim udom posrečilo ovreči Zwitterjev predlog, ako bi bili ostali v društvu; a potem bi se stara igra zopet ponovila in vsako uspešno delovanje v društvu bi bilo nemogoče. Nadalje se je bilo pokazalo že prej, da je mišljenje obeh strank tudi v drugem oziru diametralno nasprotno, pokazalo prav eklatantno začetkom šolskega leta 1893/94 pri ustanovitvi slovstvenega kluba v „Sloveniji“. Isti krog, ki je največ pripomogel, da je prejšnji literarni osek tako žalostno zaspal, je na vsak način hotel preprečiti, da društvo potrdi pravila, s katerimi jedino se je moglo priti v okoliščini neznosnim razmeram in omogočiti uspešnejše delovanje. Dasiravno niso hoteli sodelovati pri klubu, niso menjali grditi ga, tudi javno. Iz vseh teh razlogov je bilo bolje, da se miroljubni elementi umaknejo. Da se obvaruje dekorum, je novo izvoljeni predsednik suspendoval slovstveni klub, zaradi premajhnega števila članov“ (imel je namreč samo še jednega), predno tudi ta izstopi. No sedaj je g. predsednik toli odkritosrčen da sam priznava, da ni škoda izstopivših članov, ker bi delali društvu samo sramoto (Slov. Narod št. 204).

Ker so člani slovstvenega kluba vsekako hoteli nadaljevati svoje delovanje, a v gostilni shajati se bi bilo neprilčno; ker je bilo nadalje potreba nekakega središča, a novega društva za sedaj ni kazalo snovati, so „secesionisti“ vstopili v slovaško akad. društvo „Tatran“, ki jih je z upravnim slovansko gostoljubnostjo vzprejelo. Sklenili so o tem žalostnem razdoru ničesar ne spravljati v javnost, ampak le braniti se, kako bi bili napadeni. Ker je tudi nasprotna stranka izrecno prosila, da bi molčali, se je sklenil nekak kompromis. Vkljuba temu pa si „Vesna“ ni mogla kaj, da ne bi v 8. št. t. l. str. 187, vsaj prikrito ne napadla Slovencev v „Tatranu“ in to v isti številki, celo na isti strani, na kateri se tako lepo laska klerikalni „Danici“. — Na očitanje, da nismo dovolj vneti za „dijaške običaje“, odgovarjamo, da, kar je nemško-nacijonalno, še ni obče dijaško. Nemci si lahko dovoljujejo tako zabavo, a mi Slovani imamo mnogo resnejšega dela kakor pa zapravljati čas, denar in zdravje za take „običaje“. No za taka očitanja se tudi ne menimo, tem resneje pa moramo oporekati g. Žilihu, ko nam na nek čudno prikrit način podtika kristologstvo, češ da naše secesije vzrok bo: „cui bono“. Če hoče komu očitati sebičnost in kristologstvo, naj to stori naravnost in naj utemelji svojo trditev, če ni, si primerni izraz za svoje postopanje lahko sam misli. Ko smo izstopili iz društva, smo ravnali po s ojem prepričanju, dasi nihče niti upal ni, da bode slovansko razumnost tako simpatično pozdravilo naše težnje, ampak smo bili pripravljeni na najstrastnejše napade iz jedne in z druge strani. — Kar se tiče dopisa g. Žiliha v „Sl. N.“ št. 204, gotovo sam ne verjame svojim besedam, ko podtika izstopivšim članom, da so izstopili zato, ker niso hoteli varovati društvene časti. Oni so bili le tega mnenja, da način varovanja časti je mogoče določiti le od slučaja do slučaja, kajti z borenjem si je tudi „borilci“ ne bodo mogli v vseh slučajih varovati. Pravice razsojevati pa, kdo bode preje zatajil svojo narodnost, ne priznavamo niti g. Žilihu ne. Vsekako si pripisujemo vsaj toliko domoljubja in značajnosti kakor on in njegovi.

Slednjič še nekaj v pojasnilo. Čulo se je že mnenje in tudi iz pisave „Slovenčeve“ bi kdo sklepal, da so Slovenci v „Tatranu“ in „Danici“ v nekaki zvezi, ali da imajo iste težnje, da se bodo torej sčasoma združili z „Danico“. Naj si že izvirno tako govorjenje iz nepoznanja dijaških razmer ali naj ima namen pri občinstvu očrtniti izstopivše člane kot „klerikalce“, vsekako je popolnem ne utemeljen. Dotičniki so izstopili iz „Slovenije“, ker se v njej ne spoštuje več prepričanje vsakega člana, ker se je rušila osebnost prostost, ker je „Slovenija“ prestala biti „liberalna“ (v pravem pomenu besede), tako da sedaj ni nič bolj liberalna od „Danice“, samo da je na nasprotnem stališču.

Slovenci v „Tatranu“.

Zavarovalne stvari.

Životna zavarovalnica „The Gresham“ v Londonu. Došlo je 45. poročilo o poslovnem letu, ki je preteklo dné 31. decembra 1893, ki se je na znanje dalo pri glavni skupščini delničarjev dne 7. junija 1894. Temu poročilu posnamemo sledeče glavne momente. Mej letom 1893 se je 10.922 predlog na zavarovanje za celo življenje in mešovita zavarovanja vložilo in 9633 polic o glavni kron 73.023.675 — od strani društva izpostavilo. Premijski dohodek preteklega poslovnega leta odbivši znesek, ki se je izdal za vzvratna zavarovanja znašal je kron 18.725.477.60, mej katero svoto se nahaja kr. 2.709.990.21 premij prvega zavarovalnega leta. Bilanca konta o obrestih preteklega poslovnega leta znašala je kr. 5.216.671.15 in je zvišala, po nje prišetju k premijskemu dohodku, dohodek društva na kr. 23.942.148.75. Terjatve, ki so se društvu mej preteklim poslovnim letom nakazale v izplačilo iz polic o zavarovanju na življenje, znašale so kron 8.952.871.04. Terjatve iz opremnih in mešovitih zavarovalnih pogodb itd., katerih dospetni rok je bil pretekli, znašale so kr. 1.881.966.46. Za povratni kup polic izdal se je znesek kr. 1.300.593.85 mej preteklim poslovnim letom. Zavarovalni in rntni fondi zvišali so se mej poslovnim letom za kr. 6.251.531.79. Vsa aktivna znašala so koncem poslovnega leta 31. decembra 1893 kr. 133.435.657.19. Nalaganja glavnice: kr. 49.425.52 pri britanski vladi, kr. 401.616.77 pri indskih in kolonijalnih vladah, kr. 25.428.802.40 pri tujih državah, kr. 1.211.343.33 v železničnih delnicah, prioritetah in garantovane, kr. 60.429.471.14 v železničnih in drugih zadolžnicah, kr. 17.642.371.15 v hišnem lastništvu, mej drugim hiši društva na Dunaji in v Budimpešti, kr. 5.141.681.04 v hipo-tekah in v raznih drugih zalozih kr. 21.130.945.84.

Hrvatska Lira.

Zbirka izbranih 16 glasbotvorin za glasovir in pevanje, v narodnem duhu zložil F. S. Vilhar.

Opozorujemo slovensko občinstvo na to mojstersko delo našega narodnega skladatelja, ki bode vsacega pravega rodoljuba očaralo.

Vsa kritika je navdušena in je prof. Kuhač nazval Vilharja naslednikom Lisinskega. Cena knjige je 1 gld 80 kr., s pošto 1 gld. 85 kr.

(86:—8)

J. Giontinijeva knjigarna.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako muogostansko porabiti, nego „Mollovo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolsti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, zakaj to zdravilo upliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelcem. Steklenica 90 kr. Po poštnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 (16—9)

60.000 gld. je glavni dobiček Lvovskih sreček, ki se izplača samo s 10% odbitka. Oporvarjamo naše cenjene čitatele, da je žretanje že dné 27. septembra.

Vsakdo naj se o času, ko proti nevarnost kolere, natančno ponči o nje bistvu, o sredstvih, kako se je more ubraniti in o oblastvenih predpisih; iz tega bode črpal pomirjevalno uverjenje, da se je moči čuvati pred to boleznijo in da more do gotove stopinje vsaki posamičnik samega sebe, ako ravna pametno, obvarovati, da ne zbolí za kolero.

Paziti je treba pred vsem na motenja, ki bi nastala v prebavljanju, na obstrukcije in posebno na drisko, ko bi se ta pojavila. Zdravo prebavljenje ohraniti je treba zmernim načinom življenja, ogibom vsem težko prebavnim jedilom in drugim škodljivostim, ki na prebavo kvarno učinkujejo, kakor tudi s tem, da se čuvamo prehlajenja želodca in vsakega prehlajenja v obče. Zdravo prebavljenje izredno pospešujejo znane Marijacejske želodčne kapljice lekarnarja C. Bradyja, ki jako okrepjujejo in osvežujejo na želodec delujejo. Marijacejske kapljice so vedno pomagale zlasti v slučajih, kadar je prebava motena in v tesnobi in pripadajo že mnogo let najprijetnejšim domačim sredstvom v obitelji kot prva pomoč, kadar kdo nenadoma zbolí.

Dobivajo se v lekarnah in steklenicah, (ki morajo imeti podpis C. Brady) z navodom gledé uporabe po 40 kr. in 70 kr. (876—7)

RADENSKI

natron-litijonov vrelec
(razpošiljalnica
slatine in kopališče)

prekušeni proti sečalnici
slatin (protin, prod in pesek),
bolezni želodca, sečnega
žleba (obisti, mehu), kronič-
nemu kataru dihal.

Poskusi dr. Garrod-a, Bins-
wanger-ja, Cantini-ja, Ure-ja
dokazujejo, da ima ogljeniksliti litijon v
posobno veliki meri lastnost raz-arjanja
pri sečalniciem ukadanju, in le tako
si je moči tolažiti izvrstne uspehe Ra-

densko kisle vode.

Najboljša osvežujoča pijača, bogat, naraven
mousseux, pri epidemijah, kakor kolera, vročinska
bolezen, influenca, kot dietetična pijača.

Prospekti brezplačno pri ravnateljstvu

zdravilišča v kopališču Radenskem, Štajersko.

Zaloga v Ljubljani pri J. Lininger-ju in
M. H. Kastner-ju (897 10)

Iz uradnega lista.

Izvršilne ali eksekutivne dražbe: H. L. Wencelna v Ljubljani premično blago (landavec, voz in kočija), cenjeno 380 gld., dne 17. septembra in 1. oktobra v Ljubljani.

Urša Sever „Ambrožičevke“ iz Kozarij tirjato na doti in nasproti v znesku 1600 gld., (v drugič), dne 19. septembra v Ljubljani.

Iveta Težaka posestvo v Rozalnici, cenjeno 60 gld., dne 20. septembra in 19. oktobra v Metliki.

Mati Sedmaka zemljišče v Draškoveh, (v drugič), dne 24. septembra v Ilirski Bistrici.

Jakoba Velkaverha v Ljubljani premičnina, cenjena 137 gld. 12 novč., dne 24. septembra in 8. oktobra v Ljubljani.

Mateja Onušiča posestvo v Kozaršah, cenjeno 150 gld., dne 24. septembra in 24. oktobra v Ljubljani.

Franceta Novaka posestvo v R. bru, cenjeno 51 gld. 10 novč., dne 25. septembra in 23. oktobra v Žužemberku.

Janeza Papeža posestva v Lopati, cenjena 1671 gld. in 200 gld., dne 25. septembra in 23. oktobra v Žužemberku.

Ivana Justina zemljišče v Velikih Laščah, cenjeno 80 gld., dne 25. septembra in 30. oktobra v Velikih Laščah.

Luke Zajca posestvo v Strmi Njivi, cenjeno 4824 gld., dne 26. septembra in 26. oktobra v Litiji.

Marka Škofa posestvo v Rozalnici, cenjeno 2141 gld., dne 27. septembra in 27. oktobra v Metliki.

Martina Beberja zemljišče na Uacu, (ponovljeno), dne 27. septembra v Logatcu.

Simona in Marjete Rainer posestvo v Metliki, cenjeno 557 gld., dne 28. septembra in 27. oktobra v Metliki.

Antona Mizgurja posestvo v Ilirski Bistrici, cenjeno 920 gld., dne 28. septembra in 29. oktobra v Ilirski Bistrici.

Tužci:

14. septembra.

Pri **Slonu**: Etzinger, Kulka, Gottlieb, Pick, Wolf z Dunaja. — Schuh, Kantz iz Trsta. — Carbucchio, Pach iz Pulja. — Havas iz Velike Kanje. — Roth iz Kočevja. — Alešovec iz Opatije. — Schlich iz Lipskega. — Rack iz Rake. — Teveles iz Prage.

Pri **Mališi**: Erras, Schmidt, Kohn, Baumgartner, Müller, Sachs, Herzog z Dunaja. — Pinner, Neufeld iz Berlin. — Wölfer iz Luomosta. — Preschern, Pasquali iz Graden. — Dekleva, Schwab iz Postojne. — Virgler iz Krškega. — Birša iz Gorice.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
14. sept.	7. zjutraj	737.2 mm.	11.0° C	sl. vzh.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	737.2 mm.	16.2° C	sl. vzh.	obl.	
	9. zvečer	738.0 mm.	12.4° C	sl. vzh.	obl.	

Srednja temperatura 13.2°, za 0.8° pod normalom.

Dunajska borza

dne 15. septembra t. l.

Skupni državni dolg v notah.	99	gld.	—	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	99	gld.	05	kr.
Avstrijska zlata renta.	124	gld.	80	kr.
Avstrijska krona renta 4%.	97	gld.	80	kr.
Ogerska zlata renta 4%.	122	gld.	80	kr.
Ogerska krona renta 4%.	96	gld.	95	kr.
Avstro-ogerske bančne delnice	1025	gld.	—	kr.
Kreditne delnice	371	gld.	75	kr.
London vista.	124	gld.	—	kr.
Nemški drž. bankovci za 100 mark	60	gld.	95	kr.
20 mark	12	gld.	18	kr.
20 frankov	9	gld.	88	kr.
Italijanski bankovci	45	gld.	—	kr.
C. kr. cekini	5	gld.	88	kr.

Dijaki

vzamejo se v stanovanje in hrano po nizki ceni pri neki izobraženi gospe, stanujoči blizu gimnazija.

Natančneje se poizve pri Frau Čudnu, urarju na Mestnem trgu št. 25. (993—3)

Na prodaj je (1011—2)

hiša na Vrhniki št. 32

poprej Jakoba Koširja, po domače Bobeka, za strojarstvo že urejena. — Poizve se v pisarni dr. Mikal-milijana pl. Wurzbacha, Breg št. 10, II. nadstropje.

Posredovalnica služb

G. FLUX

v Ljubljani, na Bregu šte. 6

ima

veliko izbéro služb

za pristojne posle vsake kategorije (moške in ženske), zlasti za kuharice (tudi k jedni ali dvema osebam), hišne, postunje in dekleta za vsako delo itd. itd. (983—8)

Zahvala.

Moja žena Ana Praznik, zavarovala se je lani dne 20. aprila pri

banki „Slaviji“

za 1000 gld. za slučaj smrti; ker je umrla dne 11. avgusta t. l., izplačala mi je navedena zavarovalnica po generalnem svojem zastopu v Ljubljani **tako** ves zavarovani kapital, za kar izrekam tem potom javno zahvalo ter priporočam banko

„Slavijo“

vsakterniku, ki si hoče zavarovati svoje življenje in imetje.

V Kokarjih pri Nazarjih v Savinski dolini, dne 13. septembra 1894.

Josip Praznik

1029)

posestnik.

Pouk

(1022—1)

v francoščini in na glasoviru

korenito in vestno. Dobra spričevala. Zmerna nagrada.

Mestni trg št. 9, II. nadstr.

Dijake

vzprejme v popolno oskrbovanje in poučevanje srednješolski učitelj.

Natančneje pri upraviteljstvu tega lista. (990—3)

V zalogi podpisana je izšla pred kratkim knjižica:

Stariši, podpirajte šolo!

Nekoliko besedij o skupnem vzgojnem delovanju domače hiše in šole.

Druga, povsem predelana, popravljena in pomnožena izdaja.

To delce, o katerem se je ocena vseh slovenskih listov, ki so knjižico omenjali, prav pohvalno izrazila, ima namen, pospeševati in utrditi med domačo hišo in šolo za vzgojo naše mladine toli potrebno sklopno in sporazumljeno. Blaga namenba, kateri služi rešena knjižica, naglasi je že leta 1889. (ko je izšla prva izdaja), več okrajnih šolskih svetov, da so delce priporočili v nakup njim podrejenim krajnim šolskim oblastvom.

Opozarjamo na omenjeno brošurico slovenske starše, sl. krajne šolske svete ter sploh vse prijatelje šole in narodne omike.

Delce se naroča pri pisatelju v Središču ter pri vseh večjih knjigotrožcih po Slovenskem.

Cena: 1 komad 12 kr., 25 iztisov 2 gld. 75 kr., 50 izvodov 5 gld. in 100 izvodov 9 gld.

Na željo se pošlje knjižica tudi na ogled.

Čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda.

(989—3)

Anton Kosi,

učitelj v Središču (Polstrau, Steiermark).

Vozni listki v Sev. Ameriko

(6—36)

pri

nizozemsko-ameriški parobrodni družbi.

I Kolowratring 9 IV Weyringergasse 7 DUNAJ.

Vsak dan odprava z Dunaja.

Pojasnila zastoj.

„THE MUTUAL“

največja in najpremožnejša zavarovalna družba na svetu zavaruje osebe srednje starosti za 20 let in jamči,

da se po preteku te dobe vrne 85 do 90 odstotkov uplačane premije. Razven tega povrne družba zavarovancem svojim ves nabrani dobiček, s čimer se uplačane premije obrestujejo z okoli 4% obrestnih obrestij. (159—16)

Glavna reprezentanca v Trstu.

Glavni zastop v Ljubljani

Primož Hudovernik

Kolodvorske ulice št. 18.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1894.

Nastopno omenjeni prihajali in odhajali časi označeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selthal v Ansee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jezeru, Inomost, Bregenz, Curih, Geneva, Pariz, Steyr, Lino, Budejovice, Plenz, Marijine varo, Eger, Karlove varo, Francove varo, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Ob 6. uri 7 min. zjutraj osebni vlak v Novo mesto, Kočevje.
Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Ansee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Dunaj via Amstetten.
Ob 11. uri 41 min. dopoldne osebni vlak v Novo mesto, Kočevje.
Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selthal, Dunaj.
Ob 4. uri 14 min. popoldne osebni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jezeru, Inomost, Bregenz, Curih, Geneva, Pariz, Steyr, Lino, Gmunden, Ischl, Budejovice, Plenz, Marijine varo, Eger, Francove varo, Karlove varo, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Ob 6. uri 30 min. zvečer osebni vlak v Novo mesto, Kočevje.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 53 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipsko, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plenz, Budejovice, Solnograda, Lino, Steyr, Gmunden, Ischl, Ansee, Pariz, Geneva, Curih, Bregenz, Inomost, Zell na Jezeru, Lend-Gastein, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste, Trbiša.
Ob 8. uri 6 min. zjutraj osebni vlak iz Novoga mesta, Kočevja.
Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipsko, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plenz, Budejovice, Solnograda, Lino, Steyr, Pariz, Geneva, Curih, Bregenz, Inomost, Zell na Jezeru, Lend-Gastein, Ljubnega, Celovca, Lincea, Pontabla, Trbiša.
Ob 12. uri 46 min. popoldne osebni vlak iz Novoga mesta, Kočevja.
Ob 4. uri 48 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubnega, Selthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiša.
Ob 8. uri 34 min. zvečer osebni vlak iz Novoga mesta, Kočevja.
Ob 9. uri 21 min. zvečer osebni vlak s Dunaja preko Amstetena in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiša.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.
Ob 8. uri 05 min. popoldne v Kamnik.
Ob 8. uri 50 min. zvečer v Kamnik.
Ob 10. uri 10 min. zvečer v Kamnik. (slednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.
Ob 11. uri 15 min. dopoldne v Kamnik. (4—209)
Ob 6. uri 30 min. zvečer v Kamnik.
Ob 9. uri 55 min. zvečer v Kamnik. (slednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Dva dijaka

se vzprejmeta v popolno oskrbovanje.

Kje? pove upravitelstvo „Slov. Naroda“. (1000—3)

Notarski kandidat

z dveletno prakso, vešč slovenskemu, nemškemu in italijanskemu jeziku, želi spremeniti sedanje svoje mesto.

Ponudba pošljejo naj se upravitelstvu „Slovenskega Naroda“ pod šifro „Notarski kandidat“. (1016)

Pouk na glasoviru

po metodi, uvedeni v „Glasbeni Matici“, daje podpisana dvakrat na teden na domu; za tri učenca v jedni uri stane pouk za vsakega 1 gld. 50 kr., za dva učenca v jedni uri po 2 gld. Nagrada se plača mesečno. (1014—2)

Marija Elsner

učiteljica na glasoviru, Slonove ulice št. 7.

Trgovskega pomočnika

z dobrih spričevali in lepega vedenja, izurjenega v trgovini z manufakturnim in specerijskim blagom, vzprejme **tako** v svojo prodajalnico Ivan Vašek na Baki, Dolenjske. (1080—1)

Zobni zdravnik

DR. ROMAN JACOBI

ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in izdira zobe brez bolečin. (186—16)

Zdravi sploh vsako ustno bolezen.

Ljubljana, Stari trg št. 4.

Odlični zvedenci

vseh dežel so na zdravilstvenih razstavah v Londonu, Parizu in Genevi kot razsojevalci izloženih preparatov tinkturo za želodec

lekarja

G. Piccolija v Ljubljani

s častno diplomom in zlato svetinjo odlikovali. Te odlične odlike so najbolje spričevalo že od nekdanjega znanega dietetičnega sredstva, katero krepi in zdravi želodec, kakor tudi opravi prebavnih organov izborna pospešuje. — To tinkturo za želodec razposilja izdelovatelj G. Piccolij v Ljubljani proti povzetju zneska. Zbog po 12 stekl. za 1 gld. 36 kr.; po 55 stekl. za 5 gld. 26 kr. (zaboj tehta 5 kgr.). Poštino plača vedno naročnik. (548—16)

Dva dijaka
se vzprejmeta na stanovanje in hrano
blizu realke. (998-3)
Kje? pove upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Klavir.
V gradu v Radovljici je dobro ohranjen klavir na prodaji za 200 gld. Adresa: A. Logar, Radovljica. (997-3)

Namizni raki.
Najzbornejše oplemenjene vrste, lovijo se vsak dan, da so vedno sveži, razpošilja pod jamstvom, da dospé še živi, v poštah košaricah poštne in colnine prosto po poštne povz. tju: 110 kom. rakov za juho gld. 2-50, 80 kom. srednje namiznih rakov gld. 3-40, 60 kom. velikih rakov z debelimi škarkami gld. 3-50, 40 kom. solo-velikih rakov gld. 4-50 in 32 kom. solo-velikih, jako finih, čudovite živali, gld. 5-25. (854-16)
F. Schapira, Stanislav št. 274, Galicija.

100 tisoč Goldin-remontoirk

poslali smo do danes, ostane še nekaj
američanskih
Goldin-remontoirk
s mo
gld. 3¹/₂
Za te jako natančne, z najfinjšim urnim strojem previde ure, garantuemo pismeno 3 leta.
Okrov jako eleganten, velekrasen, iz znane ameriške Goldin-kovine narejen, ki zmirom kakor pristno slato izgleda. Cena komadu samo tako dolgo, dokler zaloga traja,
3¹/₂ gld. ali 7 kron.
Originalne Genevske Goldin-remontoirke, najboljše kakovosti, v najfinjeje izdelovanem okrovu komad gld. 5.50. Originalne Genevske Savonett Goldin-remontoirke, umetno gravirane, gld. 6.50. Goldin-ure za gospe s chatelain brošem, najnovejše, gld. 8.50. Vsaka urica v usnjatem toku. Pristne Goldin-verižice v najfinjši zlati faconi. Sportni oklop ali pa facon a la president gld. 2.40. Naše Goldin-ure, ki so zaradi svoje lepote in natančnosti v rabi pri vseh železnicah, odlikovane so z nebrojnimi priznanicami.
Prvi osrednji depot za razpošiljanje ur
RIX (929-3)
Dunaj, Praterstrasse št. 16, I. nadstr.

FRAN ŠEVČIK (788-9)
puškar
v Ljubljani
Židovske ulice št. 3
vse vrste orožja in lovskih potrebščin
kakor tudi puške in samokrese lastnega izdelka.
Vsa v njegovo stroko spadajoča dela se izvršujejo točno in po najnižji ceni.

Odrezki in ostanki sukna
za jesensko in zimsko dobo 1894/95:
za popolno obleko samo gld. 4-25
za suknjo iz lodna samo „ 3-25
za zimsko suknjo samo „ 4-80
za salonsko obleko samo „ 7-80
za mantilov samo „ 4-25
moderno in dobro blago, tudi najfinjeje kakovosti, specialitete suknene blaga za strapace, lodna za lovec, trikota in suknene blaga za damske obleke ceneje nego kjerkoli.

Pošilja se
proti povzetju ali pa če se poprej pošlje denar.
Jamstvo: (2-0201)
Povračilo kupnine, če komu kaj ne bi ugajalo.
Vzorec: (9-0-4)
Zastonj in poštne prosto.
D. Wassertrilling
trgovca s suknom
Boskowitz blizu Brna.
Tisoč priznanic.

Hiša
v Metliki, na dobrem mestu, v kateri je že več let trgovina z mešanim blagom in trafika, z vso opravo, mero, vago in z blagom vred
se dá v najem, eventuelno se prodá.
Več se izve iz prijaznosti v upravnštvo „Slov. Naroda“. (1003-3)

Kwizdina protinova tekočina.
Mnogo let sem preskušeno n bolesti utešujoče domače sredstvo. Jako okrepujoče, če se ž njo drga pred vsako veliko touro in po vsaki touri. Cena 1/2 steklenici avst. velj. gld. 1-—, 1/2 steklenici avstr. velj. 60 kr.
Glavna zaloga:
Okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaju.
Dobiva se v vseh lekarnah.
Paziti naj se blagovoli na varstveno znamko in zahteva naj se izrecno (213-9)

Kwizdina protinova tekočina.

Dr. Rose životni balzam
je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanja odstranjujoče ter mlo raztopljajoče
domače sredstvo.
Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.
Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znamka.
Zaloga skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogrske.
Tam se tudi dobi:
Praško domače zdravilo.
To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor svedočijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.
V skatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.
Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varstvena znamka.
Glavna zaloga
B. FRAGNER, Praga,
št. 203-201, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.
Poštna razpošiljatev vsak dan.

Dečka
14 do 16 let starega, vzprejme takoj v mesarsko obrt
Jožef Windischer
posestnik in mesar (987-3)
v Kandiji pri Novem mestu.

Alojzij Vanino
Ljubljana, Židovske ulice
(prej zlatar Kapsch)
priporoča čast. p. n. občinstvu svojo veliko zalogo
nožev in škarij
vsake vrste iz najfinjšega angleškega jekla.
Večje škarje za obrtnike, šivilje in manufakturne ima zmirom v veliki množini v zalogi. Priporoča se za izvršitev vseh v njegovo stroko spadajočih del, kakor brušenje britev, likanje in brušenje kirurških instrumentov itd. itd. (989-2)

Od leta 1868. se

Bergerjevo medicinsko kotranovo mlo

ki je izkušeno na klinikah in od mnogih praktičnih zdravnikov, ne le v Avstro-Ogrski, nego tudi v Nemčiji, Rusiji, balkanskih državah, Švici itd. proti polnim boleznim, zlasti proti
vsake vrste spuščajem
uporablja z najboljšim uspehom. Učinek Bergerjevega kotranovega mila kot higijeničnega sredstva za odstranjenje lusk in na glavi in v bradi za čiščenje in desinfekcijo polti je takisto splošno priznan. Bergerjevo kotranovo mlo ima v sebi 40 odstotkov lesnega kotrana in se razlikuje bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovini. Da se pride sleparijam v okom, zahtevaj izrecno Bergerjevo kotranovo mlo, in pazi na zraven natisnjeno varstveno znamko. Pri neozdravljivih polnih boleznih se na mesto kotranovega mila z uspehom uporablja
Bergerjevo med kotranovo žvepleno mlo.
Kot blažje kotranovo mlo za odpravljanje nesnage s polti, proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kakor tudi kot nenadkriljeno kosmetično mlo za umivanje in kopanje za vsakdanjo rabo služi
Bergerjevo glicerino kotranovo mlo, v katerem je 35 odst. glicerina in ki je fino parfumovano. Cena komadu vsake vrste z navodilom o uporabi 35 krajc.
Od drugih Bergerjevih medicinskih-kosmetičnih mil zaslužio, da na nje posebno opozarjamo: Benzoe-mlo za fino polt; borakovo mlo za priščo; karbolsko mlo za ugaljenje polti pri pikah vsled koz in kot razkužujoča mila; Bergerjevo smrekovo-iglasto mlo za umivanje in tofeto; Bergerjevo mlo za nežno otročjo dobo (25 kr.); lehtolovo mlo proti rudečici obraza; mlo za pege v obrazu jako učinkujoče; tanninsko mlo za potne noge in proti izpadanju las; zobno mlo, najboljše sredstvo za čiščenje zob. Glede vseh drugih Bergerjevih mil se najde vse potrebno v brošurici. Zahtevajte vedno Bergerjeva mila, ker je mnogo ničvrednih imitacij. (852-15)
Prodaja se v Ljubljani v lekarnah gg. V. Mayr, G. Piccoli, J. Svoboda in U. pl. Trnkóczy-ja, dalje skoro v vseh lekarnah na Kranjskem.

Kamnoseška obrt in podobarstvo.
Vinko Čamernik
kamnosek v Ljubljani, Farne ulice št. 9
filijala na Dunajski cesti nasproti Bavarskemu dvoru
(poprej Peter Toman)
priporoča se za izvrševanje
cerkvenih umetnih kamnoseških del
kakor oltarjev, tabernakeljev, prižnic, obhajilnih miz, krstnih kamnov itd., nadalje za vsakovrstna
stavbena kamnoseška dela
kakor tudi za izdelovanje plošč iz vsakovrstnega marmorja za pohištvo.
Ima tudi bogato zalogo
nagrobnihih spomenikov
iz raznovrstnih marmorjev, napravljenih po najnovejših arhitektoničnih obrisih po jako nizki ceni.
Oskrbuje napravo kompletnih družbinskih rakev in vsakako popravljanje. (10-37)
Obrise, načrte in vzorce pošilja brezplačno na vpogled.

L. Luser-jev obliž za turiste.
Gотово in hitro uplivoje sredstvo proti kurjim očesom, žuljem na podplatih, petah in drugim trdim praskam kože.
Veliko priznanih pisem je na ogled v glavni razpošiljalnici:
L. Schwenk-a lekarna
(40-37) Mellding-Dunaj.
Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno znamko in podpis, ki je tu zraven; torej naj se pazi in zavrne vse manj vredne ponaredbe.
Ta obliž dobiva se le v jedni velikosti po 60 kr. Zahtevaj izrecno Luser-jev obliž za turiste.

Pristen v Ljubljani: Jos. Mayr, J. Svoboda, U. pl. Trnkóczy, G. Piccoli, L. Grečel; v Rudolfovem S. pl. Sladovič, F. Haika; v Kamniku J. Močnik; v Celovci A. Egger, W. Thurmwald, J. Birnbacher; v Brezah A. Aichinger; v Trgu (na Koroškem) C. Menner; v Beljaku F. Scholz, Dr. E. Kumpf; v Gorici G. B. Pontoni; v Wolfenbutel A. Huth; v Kranju K. Savnik; v Radgoni C. E. Andrien; v Idriji Josip Warte; v Radovljici A. Roblek; v Celju J. Kupferschmid.

Modno poročilo!
Novosti za jesensko sezono v konfekcijah za dame

„Golf-Capes“
dežni plašči s separatno „Habsburg“-pelerino pri

Gričarju & Mejaču
Ljubljana, Slonove ulice št. 9.

Vzprejmeta se:
spreten knjigovodja
in kupčijsko izurjen
komptoirist.

Ponudbe pod naslovom: „Valjični mlin v Kranji“.

Julijana Richter
Poljske ulice št. 14, I. nadstropje, na desno,
sačne dne 17. t. m.
s poukom na klavirji in s poukom
italijanske in francoske.
Nagrada 1 gld. na mesec za dyakratni pouk mej tednom.
Vpisovanja vsak dan do 5. ure. (1007-3)

Odlikovan na svetovni razstavi
(1086) v Čikagi s svetinjo. (47)

UBERALL VORRATHIG 17 MEDAILLEN
FEINSTE QUALITÄT
CHOCOLAT SUCHARD
NEUCHÂTEL (SUISE)
CACAÛ
MASSIGE PREISE
LEICHTLOSCHLICHER CACAÛ

Upravništvo „Vrtčevo“
se je preselilo
na Sv. Petra cesto šte. 6.
Tu sem naj se doloži, če nastala naročnina.
Tudi se še dobivajo
poprejšnji letniki „Vrtca“

po nižari ceni, in sicer:
L. 1877 & vezan 1 gld. 80 kr., nevezan 1 gld. 50 kr.
L. 1882-1890 & „ 2 „ 1 „ 70 „
L. 1891-1893 & „ 2 „ 60 „ 2 „ 30 „
(1034-1) **Ivana Tomšić.**

Odslužen podčastnik
zmožen nemščine v govoru in pisavi, z lepo pisavo,
se vzprejme takoj v imenitni pisarni.

Lastnoročno pisane ponudbe z dodatkom, koliko se zahteva plače, naj se pošljejo na upravništvo „Slovenskega Naroda“.
(1018-2)

„THE GRESHAM“
zavarovalno društvo za življenje v Londonu.
Filijala za Avstrijo: Dunaj, I., Giselastrasse št. 1, v hiši društva.
Filijala za Ogersko: Pešta, Franz-Josefsplatz št. 5 in 6, v hiši društva.
Društvena aktiva dne 31. decembra 1893 kron 131,435,657.—
Letni dohodki na premijah in obrestih dne 31. decembra 1893. „ 23,942,149.—
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) 287,452,809.—
Mej letom 1893 je društvo izpostavilo 9633 police z glavnic 73,023,675.—
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno
Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje pri **Gvidonu Zeschko-tu.** (1024-1)

Otvoritev hôtela.
Hôtel Lloyd
v Ljubljani, na Sv. Petra cesti šte. 9
v središču mesta, blizu južnega kolodvora, poštnega in brzojavnega urada.
20 elegantno urejenih sob.
Izborna, cenéna restavracija.
Gg. trgovskim potnikom dovoljujejo se znižane cene.
Omnibusi k vsakemu vlaku.
(964-6) **Karol Počivaunik, hôtelier.**

Knjigarna
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
Kongresni trg št. 2 Ljubljana Kongresni trg št. 2
priporoča svojo
popolno zalogo
vseh v tukajšnjih in v vnanjih zavodih, zlasti c. kr. veliki gimnaziji in c. kr. nižji gimnaziji, c. kr. veliki realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljski tukaj, privatnih šolah ter ljudskih in meščanskih šolah uvedenih (1017-2)
šolskih knjig
v najnovejših izdajah, broširanih in v trajnih šolskih vezih, po najnižjih cenah. — Priporočamo tudi
Dijaški koledar
za leto 1894/95. — Cena 60 kr., po pošti 63 kr.

Razprodaja!
150.000 litrov
le pristnega vina
dolenjskega istrijskega, tirolskega in specialne vrste, kot zelenike, burgundoa, teranca itd.
za vsako ceno.
Naročila naravnost **Paulinovi kranjski vinarni** v Ljubljani, Slonove ulice 52, kjer se ta vina tudi na drobno točijo, ali na Frana Paulina, trgovca in cerkvenega ključarja v Šentrupertu pri Trebnjem. (996-5)

Usojam si, p. n. gospodo opozarjati na mojo
krojačnico
za častniške in uradniške uniforme in civilne obleke
(uniforme za c. in kr. jednoletne prostovoljce)
točno po najnovšem predpisu glede adjustovanja, da se v slučaju potrebe obrnejo do mene. Za najboljše blago, kakor tudi za izgotavljanje po predpisu pri najnižjih cenah se garantuje.
Proseč prav mnogobrojnega poseta z velespoštovanjem
A. Reissner
(1001-3) c. in kr. polkovnijski krojač
v Ljubljani, Parne ulice šte. 7.

Prej **Fran Čuden** Prej
J. Geba. J. Geba.
urar
v Ljubljani, Glavni trg št. 35
(Podružnica v Trbovljah)
priporoča al. občinstvu ter posebno pred. duhovščini svojo bogato zalogo
švicarskih žepnih zlatih, srebrnih in nikelnastih ur, stenskih ur z nihalom, ur budilnic, verižic, prstanov, uhanov (120-35)
in vseh v to stroko spadajočih stvari po najnižjih cenah.
Popravila izvršujejo se natančno pod poročtom.
— Zunanja naročila se hitro izvršujejo po pošti.
Ceniki so vedno na razpolaganje zastoj in franko.

Lvovske Srečke à 1 gld.
(1020-2) **Glavni dobitok**
gld. 60.000 gld.
11 srečk 10 gld. 6 srečk 5 gld. 50 kr. priporočata: **J. C. Mayer** in **A. Gruber.**
Pred-
zadnji teden!

V trgovini
D. Lessner
prispele so vse novosti za
prihodnjo jesensko in zimsko se-
zono v najbogatejši izbiri in so na
ogled spoštovanemu p. n. občinstvu, ter naj-
bodo valed jako nizkih cen (brez konkurence) oso-
bito priporočena.

Jesenska

in

zimska sezona

1894-95.

modno blago.
za
Oddelek

Haute nouveauté cheviot,
Haute nouveauté cheviot,
Haute nouveauté cheviot,
Cheviot carreaux
Angleški cheviot mèle,
Crêpe-cheviot,
Damsko sukno,
Drap brodé,
Drap uni,
Carré en noppé,
Haute nouveauté cheviot,
Haute nouveauté cheviot,
Gredašana tkanina nouveauté,
Gredašana tkanina haute nouv.,
Gredašana tkanina dessinée nouv.,
Nouveauté gredašana tkanina,
Specialité exclusive,

čista volna, 120 cm široka, meter po gld.	
120	1.55
120	1.75
120	1.95
120	1.95
120	2.00
120	1.90
110	1.45
95	1.15
95	1.10
110	1.70
120	2.40
130	3.10
120	1.85
120	2.90
120	3.00
100	1.30
120	2.90

Coloré anglais,
Petit carreaux anglais,
Drap des dames exclusive,
Angleška flanela,
Foulé nouveauté,
Foulé,
Kasan, gladek,
Angleški modni cheviot
Diagonal sukno
Damsko sukno
Cheviot mèle
Cheviot gupure
Demi drap
Cheviot nouveauté
Najboljše vrste baržun za obleke z vlekom
Desiniran lišpni baržun
Svilnat pliš

čista volna, 120 cm široka, meter po gld.	
120	2.75
120	2.10
95	1.25
116	1.70
120	1.35
90	1.70
90	1.80
90	1.15
120	1.00
120	1.82
120	1.80
90	1.60
90	1.38
85 cm širok, meter po 48 kr. i. t. d. i. t. d.	
60 cm širok, m po gld.	2.30
54	1.30
45 cm širok, meter po gld.	1.50

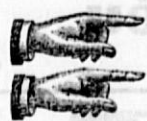
Velika zaloga najnovejšega, dražestno desinovanega barhanta in flanelnega cottona v brezštevilnih barvnih nuansah.

Velika izbira svilnega blaga!

(974-2)

V provincijo pošiljajo se vzorci in ilustrirani ceniki zastonj in poštne prosto.

Skladišče blaga

D. LESSNER

Dunaj, VI., Mariahilferstrasse št. 83

podzemlje, pritličje, mezzanin in prvo nadstropje.

Fran Novak p. d. Mihac
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

priporoča svojo veliko in mnogovrstno zalogo

raznih pušk

izdelanih po najnovejšem sistemu, in raznih lovskeih potreboščin ter izvršuje vsakojakka popraviljanja točno in po najnižji ceni. — Za izbornost blaga se jamči. — Vse moje puške so prej dobro preskušene, predno se odpošljejo naročnikom. (843)

Ceniki se na zahtevanje pošiljajo brezplačno.

(276)

FRAN CHRISTOPH-ov

(18)

svetli lak za tla

je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.

Zaradi teh praktičnih lastnosti in jednostavnega rabljenja se posebno priporoča, kdor hoče sam lakirati tla. — Sobe se v dveh urah zopet lahko rabijo. — Dobiva se v različnih barvah (prav kakor oljate barve) in brezbarven (ki daje samo svet). — Uzorci lakiranja in navod rabi dobé se v vseh zalozgah.

Dobiva se v Ljubljani pri **FRAN CHRISTOPH**, izumitelj in jedini izdelovatelj pristnega svetlega laka za tla, PRAGA & BEROLIN.
Ivana Luckmann-a nasledniku:
Anton Stacul-u.

Dunajska kavna mešanica

daje kavi lepo barvo, dober ukus in moč.

Dunajska kavna mešanica

učini kavo redilno, zdravo in ceneno.

Vzemite torej kot dodatek kavi samo

pristno

Dunajsko kavno mešanico

(Wiener Kaffee-Melange)

iz tovarne

(921-5)

Arnold & Gutmann na Dunaji

ki se dobiva v skoro vseh specerijskih trgovinah.

Otvoritev prodajalnice.

S tem si usojam javiti p. n. občinstvu, da bom nekdanjo staro in slovečo Mühleisnovno, naposled F. S. Rojnikovo

prodajalnico

s prekomorskim specerijskim in mešanim blagom
na Križevniškem trgu šte. 8
„pri zlatem sidru“

v ponedeljek 17. septembra t. l. otvorila.

Prodajalnica založena je povsem z dobrim in svežim blagom in se bode podpisana prizadevala najmarljiveje, da ustreže in zadovolji kupujoče občinstvo z najboljšim blagom in nizkimi cenami.

Priporočuj se osobito čast. gospodinjam prosi obilega poseta (1027-1) odličnim spoštovanjem

Leopoldina Mauser, imejteljica prodajalnice.

Najboljše

se nalagajo glavnice

če se kupujejo

4% založnice gališkega zemljiško-kreditnega društva.

Iste donašajo

dobička več ko 4 odstotke

ter uživajo pravo

pupilarne varnosti,

se ne smejo obdačiti in niso fatiranju podvržene,

se lahko vložé kot kavcija

in kot vojaška ženitna kavolja; razen tega je vsakih 100 gld. založnic zavarovanih po hipotekarni vrednosti 253 gld. 33 kr.

Založnice se dobivajo po vsakokratnem dnevnem kurzu pri

J. C. MAYER & S.

banka in menjalnica v Ljubljani.

(558-30)

Kam pa jutri v nedeljo?

Pač

(1026)

k „Virantu“

na Šentjakobsko-Trnovske ženske po-
družnice sv. Cirila in Metoda veselico.

Za 1 ali 2 dijaka

lepo stanovanje in dobra hrana pod najugodnejšimi
pogoji; na željo poduk (instrukcija) v hiši; tudi
glasovir na prosto uporabo.

Več o tem pove iz prijaznosti upravništvo
„Slovenskega Naroda“.

(1002-3)

Tovarniška zaloga
šivalnih strojev in
1033 **velocipedov** 49
IVAN JAX

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 13.

— Ceniki zastoj in poštne prosto. —

Zahvala.

Gosp. pl. Trnkóczy-ju, lekarju v Ljubljani.

S tem Vas danes prosim, da mi blagovolite
kmalu poslati 10 škatljic „zobnega prahu“ po
30 kr. in dve steklenici „zobne vode“ po 50 kr.
proti poštnemu povzetju. To potrebujem zase in za
svoje sorodnike ter bom ta zdravila kar mōči pri-
poročal vsakemu človeku.

Teh zdravil posluževal sem se vedno tudi v
Ljubljani, bivajoč še v trgo inškem učilišču pri Mahru,
ter ja še zdaj rabim, ker sem sprevidel, da so ista
istinito izvrstna.

Valjevo (Srbska).

Z vešespoštovanjem

Sv. R. Godjevac.

(505-1)

Dve učenki

se vzprejmeta v popolno oskrbovanje pri J. Brillu
v Kendovi hiši, II. nadstropje, v Ljubljani, na
Glavnem trgu. (948-8)

Komí

(1031-1)

vešč slovenskega in nemškega jezika, dober prodajalec,
se vzprejme pod dobrim pogojem v trgovino z mešanico
blagom pri Varlec-u & Umek-u v Brezicah.

Ana Šuklje

učiteljica na glasovirju

začne s poukom dné 17. septembra.

Vegove ulice št. 8. (975-3)

V citranji

po metodi Huberja in Ensleina, kakor tudi po
vsaki drugi poljubni metodi poučuje

Josip Petritz

izprašani učitelj

(953-3)

na Kongresnem trgu šte. 5, I. nadstropje.

Važno za sleharno

(11-19)

gospodinjo in mater!

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

se čedalje bolj skazuje kot najizbornejši, jedini naravi pri-
merni zdravil in ob jednem v svoji uporabi najcenejši do-
datek bobovi kavi. Priporoča se izrecno od visokih znan-
stvenih in zdravniških avtoritet in se predpisuje ženskam,
otrokom in takim, ki imajo želodčno ali živčno bolezen,
kot najboljši nadomestek bobove kave.

Seb. Kneipp

Opreznost pri kupovanju! Zahtevajte in jemljite samo bele originalne zavoje
Dobiva se povsod. z imenom **Kathreiner.** 1/2 kilogr.

25 krajcarjev.

Ustanovljeno leta 1856.

Fran Kaiser

puškar

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6

priporoča svojo veliko zalogo

orožja za lov in osebno varnost,
streljiva in potrebščin za lovce.

Specijalitete

(803-9)

v po meni izdelanih ekspresnih puškah in pištolah.

Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

Odklikovano: Grac, Trst, Zagreb, Gorica.

Feliks Toman

kamnoseški mojster v Ljubljani, Resljeva cesta št. 26
ima skladišče

izdelanih piramid

iz najlepšega, najtršega temnega sijenita in granita ter se priporoča za
izdelovanje najmanjših nagrobnih kamenov, kakor tudi najfinjših umet-
niško izdelanih

nagrobnih spomenikov.

Prevzema vsa

(994-2)

stavbena in umetniška kamnoseška dela
katera se kot doslej po nizki ceni najfinjeje izdelujejo. V zalogi ima in prodaja

marmornate plošče za pohištva

iz laškega, francoskega in belgijskega marmorja, kakor tudi

robne kamene in kocke iz granita

za tlak trotoarjev in vhodov, katere se po najnižji ceni dobivajo v vsaki množini.

Jako praktične

šolske obleke

ogrtači, menčikovi s pelerino, haveloki
vsake velikosti v največji izbiri po jako nizkih cenah pri

Gričarju & Mejaču

Ljubljana, Slonove ulice.

(1023-1)

Le še malo predstav!

CIRKUS HENRY

v Ljubljani, v Lattermannovem drevoredu.

Danes v soboto dné 15. septembra 1894

posebna predstava.

NOVO!

Prvikrat:

NOVO!

Na Dunaji in v Pragi z velikanskim uspehom več mesecev skoro vsak dan ponovljeno.
Pred dvema leti z jednako opremo v cirkusu Wulf v Budimpešti dva meseca zapored
predstavljano.

Pepeljčica

ali „stekleni čevlji“.

Velika pantomima po motivih istoimenske pravljice, aranžirana od c. kr. baletnega mojstra
g. pl. Smittena v 3 oddelkih, izvršuje jo 50 rukajšnjih otrok, deklet in dečkov, v sta-
rosti 3 do 6 let.

Pol ure pred začetkom predstave koncert, ki ga izvršuje domači orkester.

Jutri v nedeljo dné 16. septembra 1894

(1032)

dve predstavi

ob 4. uri popoldne in ob 8. uri zvečer.

Prevzete knjigoveznice!

Udano podpisani usojam si javljati prečastiti duhovščini, velesl.
občinstvu in sl. uradom, da sem prevzel kupnim potom staro, dobro
poznato in najbolje urejeno

knjigoveznico L. Šverljuge

v stolnem župnišču v Ljubljani,

katero sem že in bodem še spopolnil in uredil tako, da mi je možno iz-
vrševati vsa knjigoveška dela od najpreprostejšega do najfinjšega,
po možno nizki ceni. — Neprestano osemnajstletno delovanje kot poslovođa in
pomočnik omogočuje mi pridobiti si zadovoljstvo in naklonjenost cen. naročnikov,
katero si bodem prizadeval pridobiti in ohraniti. Vešespoštovanjem

FRANCE BRESKVAR

(985-2)

preje L. Šverljuga.

v Ljubljani, v stolnem župnišču.

V Zvezdi

Marija Drenik

V Zvezdi

v hiši „Matice Slovenske“.

Bogata zaloga najfinejših kravat, zavrtnikov,
srajc za gospode, nogovic, robcev,

v katere se črke najhitreje zaznamujejo,

(745-6)

po zelo nizki ceni.